

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESECNI PRILOG · SOKOLSKO SELO ·

Čuvajte
Jugoslaviju!

Izlaže svakog petka — Godišnja preplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po ceniku — Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 2 novembra 1934

God. V — Broj 45

Zahvalnost Sokolsivu s Najvišeg mesta

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije primio je od gosp. Ministra Dvora Njegovog Veličanstva Kralja Petra II pismo zahvalnosti Sokolstvu sledećeg sadržaja:

Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije
Beograd

Prilikom mučeničke smrti Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, Sokoli i sokolske ustanove iz cele zemlje poslali su Njegovu Veličanstvu Kralju, Njenom Veličanstvu Kraljici Materi i Njegovu Visočanstvu Knezu Namesniku dirljive izjave sačešća i bola za ovim nenaknadljivim gubitkom, koji je zadesio našu Kraljevinu i Kraljevski Dom.

Po Najvišem nalogu čast mi je umoliti Savez da svima Sokolima izjavi zahvalnost s Najvišeg mesta.

Beograd, 14 oktobra 1934 god.

Ministar Dvora:
Milan Antić, s. r.

Zahvala Češkoslovačke obec sokolske Savezu SKJ

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije primio je od bratske Češkoslovačke obec sokolske zahvalu sledećeg sadržaja:

Draga braće i sestre!

Zadnja naša poseta u Beogradu prilikom tako bolnog i žalosnog dođaja, kako je to bio pogreb Vašeg Velikog i slavnog Kralja Ujedinitelja Nj. Vel. Kralja Aleksandra I ostaće kao nezaboravna uspomena sviju učesnika. Ostaće nezaboravna ne samo zbog Vaše mile i ljubazne pažnje, koju su pokazivali spram svima našim učesnicima svi jugoslovenski Sokoli, s kojima smo došli u dodir i to počev od predstavnika i vođa Vašeg Saveza i naših dragih ugo-

štitalja u Sokolu III, pa sve do običnih članova iz sviju krajeva Jugoslavije. Svi su nastojali, da naš boravak u Beogradu prema njihovim silama i mogućnostima bude što udobniji i prijatniji, ukoliko je to uopšte bilo moguće u ovako tužnim danima i okolnostima.

Ovim Vašim držanjem opet se je pojačala nerazdruživa veza obiju naših Saveza, što će biti samo od koristi po oba naša bratska naroda.

Primiti za sve našu iskrenu bratsku zahvalu i uverenje o našoj istinskoj ljubavi.

Na zdar!

Tajnik, Starosta,
Dr. Keler, s. r. Dr. Bokovski, s. r.

Odgoda I sveslovenskog sokolskog sleta u Varšavi

Pretsedništvo Saveza slovenskog Sokolstva zaključio je na svojoj sednici u Beogradu dne 17. oktobra o. g., da će se naredna sednica pretsedništva Saveza slovenskog Sokolstva održati u proleće 1935 godine, te nadalje, da na

dnevnom redu ove sednice, na inicijativu starešine Saveza poljskog Sokolstva brata Adama Zamojskog, neće biti slet Saveza slovenskog Sokolstva, čije se održanje odgada na neodređeno vreme.

Češkoslovačko Sokolstvo za Viteškim Kraljem Ujediniteljem

«Sokolsky věstník», glasilo ČOS, donosi u svom 41 broju vrlo lepe članke u spomen Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Donosimo ih da bi i naši širi sokolski redovi bili upoznati

s velikom ljubavlju i suočešćem, kojim su naša češkoslovačka braća otpratili našeg Velikog Kralja na put večnog Mira.

S bolom se sećamo ...

Iza teških dojmova narodne i češkanske tragedije sećam se na svečanske slete u Beogradu god. 1930. U tukama držim fotografiju Kraljevske Porodice kako pozorno prati sokolsku vežbu iz Kraljevske lože. Pred mojim se očima stene beogradsko sletište, leprišaju sokolski barjaci, oduševljene, smeh, visoko plavo nebo. Glazba svira — mi, češkoslovačke Sokolice, ulazimo na vežbaliste. Oči sviju nas češkoslovačkih Sokolica upiru se prema Kraljevskoj loži. Prepoznajemo ličnost svima nama tako omiljelu, prepoznajemo Kralja Aleksandra. Vidimo Ga, kako pažljivo prati naše vežbe, i vidimo svetu pojavu Kraljice i malenu glavicu Princa Petra. Vežbamo dobro, gledaoci ne štede s pojhvalom, Kralj nas pozdravlja rukom. Žarko sunce greje. Završile smo vežbu — odlazimo s vežbalista. Oduševljene, koga je bilo prepuno sreće, izazivljuju pesmu.

Dan sokolske povorke, dan veselja i radosti, koji dostižu vrhunac. Stupamo beogradskim ulicama poplavljim crvem, sokolskim barjacima i mnoštvom oduševljenog naroda, koji nas pozdravlja s usklincima: »Živelji češkoslovački Sokoli! — »Živeo Kralj Aleksandar!« Ulice odjekuju od naših koračaja i usklica, živci su napeti od oduševljenog ganuća, svakidašnjica neizmerno je daleko od naših srđaca. U povorci prolazimo uz Kraljevsku ložu, glazba nas sili na pravilan korak, ali članice zaostaju, mašu s lipovim grančicama. Neće napred! Ne mogu! Pоздрављамо Junaka, koji nam je tako blizu, tako drag našemu sreću. Klječemo jugoslovenskom Ponosu i upravo poskakujemo od radosti da možemo da gledamo oči u oči Viteza, koji nas tako ljubi.

To je dragocena uspomena na Velikog Kralja, na krasnu Jugoslaviju, dragu i veselu zemlju.

Njen najbolji Sin otpotovao je u daleku prijateljsku državu, da bi njeno ime upisao u knjigu čovčanstva. Domovina s čežnjom i nestreljenjem očekuje povratak svog Sina — da li će joj doneti grančicu mira? Nije ju donešao. Vraća se u naručaj Svoje majke domovine, na rođenu grudu. Rastuženja majka prima svog Sina s potresnim pitanjem: »Žašto mi se vraćaš takav, Sine moj, Kralju moj? Kako da obrišem suze dece svoje?«

Cijeljemo taj glas majke Jugoslavije i mi sokolske žene, koje čuvamo u svojim srcima dragocenu uspomenu, čujemo taj plač i mi plaćemo s njome.

Uspomena pre tako vedra i vesela, danas pali i reže našu dušu.

Skoro zavidam onima, koji Ga nisu nikada videli, njihova žalost ne može da strašna, njihova žalost ne može da bude tako teška, kao žalost onih, koji su nekada gledali u te duboke oči Junačkog Sokola u vreme pune slave, u ljubavi Njegova zahvalnog naroda.

U ovim trenutcima osećamo kako nam je draga ta daleka zemlja sunca, tim draža, jer je izgubila Njega, kojega smo i mi tako ljubili i poštovale.

Fanuš. M.

Bili smo dole da se oprostimo ...

Kralj, za kojim žali narod tako istinski i iskreno, nije bio samo prvi gradjan u Svojoj domovini, već je bio mnogo više; bio je vezan sa srcima Svojih naroda sviju staleža, plemena i vera s nečim trajnjim, kao što je autoritet roditelja. Kralj, za kojim plaće doslovce rečeno čitav narod, Kralj za koga se je čitava domovina odenula u duboku žalost i čijem mrtvom telu hodočasti narod po stotine kilometara daleko iz najudaljenijih krajeva, da poškropi sa svojim suzama ećeve uz Njegovu ruku, da se od Njega oprosti sa suzama ostavljene dece, takav Kralj nije bio samo vladar, nije bio despot. To je bio Otac svih, prijatelji svima. Na stotine tisuća bilo je tih dece — siročadi Kralja Aleksandra, koji su došli k Njemu iz svih krajeva prostrane Jugoslavije da se s Njime oproste! Ne samo iz Srbije ili iz kakve druge pokrajine, već iz svih pokrajina Jugoslavije! Nije bilo seoca, nije bilo mestanca, iz kojega ne bi došlo u prestolnicu odaslanstvo da Mu iskaže zahvalnost, ljubav i tugu svih. Ceo svet, sa svim stranama, gde je u tuzi utihnuo prijateljsko srce i tamo gde se pod hladnom međunarodnom uljednošću javlja barem komadići prirodnog čovečjeg suočejanja, poslao je svoje odaslanike.

Zalostan je bio taj naš put na bratski jug. Dva puta smo putovali tamо s odusevljenjem i radošću na veselje njihove praznike i svečanosti, ovaj pak put s tužnom i žalosnom zadacom, i žalosnim ciljem: na pogreb nenadoknadjivog vođe bratskog naroda, da iskažemo poslednju počast odašnom Poborniku i Prijatelju Sokolstva, koji je rekao, da polaže najveće poverenje u one, koji pripadaju Tirševoj ideji. Zbog toga Ga je cenilo jugoslovensko Sokolstvo neverovatno, možda — ako je to uopće moguće — više, nego ostali narod, stoga je i tuga i nas češkoslovačkih Sokola tako duboka i iskrena. Teški dani iskušenja još su više očeličili bratstvo koje izvire iz srećnih dana. To je bratstvo tuge, žalosti i krvi.

Na granici Jugoslavije samo nekoliko iskrenih, tih izrecenih reči, kao na pragu svoja doma, u kojem nam je umro neko neizmerno drag. Utjuto u Beogradu mraz i kiša. Skoro više i ne govorimo. Pozdravljamo se samo sa stiskom ruke sa starim prijateljima i barem s pogledima pokušavamo da kažemo ono, što usta ne mogu da izreknu. Nalazimo se medu tugom i suzama. Sve je u crnini. Ulice i kuće žalobno su ukrasene. Cesta od kolodvora prema Kraljevskom gradu obrubljena je s nizom crnih stupova, između kojih u polutami kao poklici ključi jednostavna slova A. Prozori na kućama obavijeni su crnim, ulazi su zastrti s crnim zavesama. Svuda su izvezene crne zastave. Nema velegradske vreve, iščezao je smeh. Sve je otupelo, ljudi na ulicama samo šapuću. Vojska, policija i državni službenici imaju crne žalobne florove na levim rukavima. I gradsko i okolišno stanovništvo odeveno je u crninu ili ima barem crnu maramicu, kravatu ili pak barem s trakom na izvanji način pokazuje svoju žalost. Sokoli stupaju u odorama s crnim trakovima na rukavima, ili pak

u gradanskom delu sa značkom obavijenom s crnim florom. Susrećemo skupine, sa zlatnim ili srebrnim venecima, a ponajčešće s priprostim venecima iz ećeve i klasova. Na svim je trakovima natpis: »Svome Kralju!« Svi idu jednim pravcem, prema gradu. Tamo je sve puno. Policija jedva da slijedi svoj teški posao. Ko je video ta mnoštva koja se tih sabiru, taj je razumeo svu težinu velikog gubitka. Gospodin uz siromaha, gradanin, seljaci, žene i deca sve skrušeno i sa suzama u očima i u srcu strpljivo čeka da dode na red. Pred ulazom u grad — šutnja i šap.

U njemu je polutama i grobna tišina. Mrtački kovčeg prekriven je s državnom zastavom. Počasni stražari stoje kao ikopivi. Čuje se samo težak umoran korak od žalosti skršenih i od tuge slomljenih ljudi te plač, neutešiv plać ostavljenje siročadi, koja ne može da prode mimo kovčega, da kleknje pred Njim i da se grčvito rasplače. Ali trenutak oproštaja ipak je prekratak — još drugi čekaju da dodu na red. Pri izlazu vidiš samo suze i suze.

Na ulicama je hladno. Muževi i žene tumaraju bez cilja. Svaka je misao posvećena samo Njemu. Lice muževa pepeljasto su siva ili bleđa kao vosak, oči žena crvene su od suza. Treba zastava da stisne zube da i ti ne padneš u grecanje, da ne padneš i ti ničice u grčeviti plać. Treba stisnuti šake, da zadržiš misli u ravnotozi i da ne počneš.

U

U sokolskoj odori ...

U koliko jezika je to danas odječnulo po čitavom svetu iz srca ispacene Jugoslavije, koja je otrpila na poslednji put svog Junačkog Kralja — Ujedinitelja.

Petar II Karadordević, mlada granica sokolskog roda vitezke Jugoslavije, vrlo značajna ličnost već i u međunarodnom životu, oprostio se je pred očima čitavog sveta od svog Velikog Oca u sokolskoj odori.

Nije to bio puš sručaj. To je znak, vidan znak svesti, da je ova ideja, koju je u život sproveo Tirš, pozvana da još mnogo izvrši. Možda i mnogo više,

nego je izvršila do sada. Da je ta misao ona, koja može i koja će pomoći da se narod izčeši od teških udaraca sudbine, udarac koji je teško zadan na najosjetljivijem mestu u trenutcima nemira među narodima i državama i u trenutima neizmerne odgovornosti za budućnost.

»Čuvajte Mi Jugoslaviju!« S ovim recima ispušto je Viteški Kralj Ujedinitelj svoju veliku dušu. Zar ne čujete, kako je odjeknuo u oblaci odgovor — zakletva: Otadžbino, verne čuvare imaći!

Culi smo je i razumeli, braće i sestre! — I oni u Jugoslaviji i mi ovde!

Misli o Njemu

Umesto da se ovih dana veselimo sjajnom dočeku, slaviju i diplomatskim uspesima Viteškog Kralja Ujedinitelja u Parizu, mi se, braće i sestre, moramo pokloniti pred Vitešanstvom Smrti, ne smrti prirodne, već smrti nasilne, tragične, prouzrokovane neljudske osčećanjima, neetičkim shvatanjima zločinačke ruke; prouzrokovane zato da se poremeti junačkim mukama i junačkom krvlju stečena sloboda, sloboda, koja sjaji kao najdivniji oreol u kruni pobede slavne, neumrle i junačke dimnastije Karadordevića.

Zašto je tako velika žalost za Njime, i neodoljiva bol koja tiši sve nas Sokole? — Zato, što je Kralj Herceg bio Voda k pobedi troimenog naroda; zato, što je bio Ujedinitelj troimenog naroda u veliku i nerazdruživu Jugoslaviju; zato, što je bio organizator ove države; zato, što je znao Svojim mudrim vladalačkim gestom da utiša rasplamte političke strasti; za-

ljeni i nikada neprežaljeni Vladar, mi tuguju i jadukujemo nad tragičnom smrću najvećeg Jugoslavena XX veka, nad smrću Blaženopočivšeg Vladara Nj. Vel. Kralja Aleksandra I Karadordevića; nad smrću Čoveka za kojim žali ne samo Njegova porodica, ne samo jugoslovenski narod, već čitav civilizovani svet.

Zašto je tako velika žalost za Njime, i neodoljiva bol koja tiši sve nas Sokole? — Zato, što je Kralj Herceg bio Voda k pobedi troimenog naroda; zato, što je bio Ujedinitelj troimenog naroda u veliku i nerazdruživu Jugoslaviju; zato, što je bio organizator ove države; zato, što je znao Svojim mudrim vladalačkim gestom da utiša rasplamte političke strasti; za-

SLOVENSKO SOKOLSTVO

60 godišnjica br Dimitrija Nikola-jevića Verguna

Ovih dana navršio je 60 godišnjicu svog plodnog života dugogodišnji starešina i jedan od osnivača ruskog zagraničnog Sokolstva brat Dimitrije Nikolajević Vergun. Brat Vergun, koji živi sada u Pragu, radio se 1874 godine u Gorodu, u istočnoj Galiciji. Svršivši filozofske nauke u Beču, redigovao je list »Slavljanski vek«, u kojem je propagirao ideju novoslovenstva. Zurnalistički rad doveo ga je u Petrograd, gde je onda ostao sve do 1917 godine kao urednik »Novog vremena«. Ali je pored toga radio i kao načelnik pa se

je već pre rata habilitirao na moskovskom univerzitetu, a nakon rata postao je profesor karpatoruskog jezika na Karlovom univerzitetu u Pragu. Od godine 1923 stajao je na čelu Ruskog sokolskog saveza. Godine 1925 izdao je u Beču knjigu »Drang nach Osten«, koja je prevedena u pet jezika i koju je pobudila veliku senzaciju. Izdao je nadalje pesničke zbirke »Červenoruskiye ozvuki« i »Galicia«, a nakon rata »Karpatorusku literaturu«. Za vreme rata bio je vojni izvestitelj »Novog vremena« pa je za zasluge odlikovan ruskim ordenom Sv. Jurja, dok je za svoj rad na propagandi slovenske ideje odlikovan i ordenom Sv. Save. Jubilareu i naše Sokolstvo kliče: Na mnoga leta! Zdravo!

0 Tirševim igrama u Pragu

opravdano se misli, da će Tirševe igre zaista postati nešto slična, kao olimpijske igre u staroj Grčkoj. Priredivači misle, da prireduju ove igre svake godine iako su se olimpijade vršile svake četvrte godine. Prema vješću, koje je bilo ove godine i po broju telesnouzgojnih udruženja, koja su učestvovala na tim igrama, na čelu sa Sokolstvom, možemo da kažemo, da su se Tirševe igre u Pragu sasvim udomačile i da postaju sve popularnije tako, da će konačno na taj dan sve što smože bratska Češkoslovačka da pokaze na polju telesnog uzgoja biti sabrano na Letnji, na igralištu Tirševih igara. Zaista će ove igre postati uzorne narodne igre. To nije važno samo s gledišta češkoslovačkog, već i sa slovenskog. Na evropskom zapadu, a također i na jugu, veoma se rado govorio o Slovenima da ne mogu ništa da pokažu. Sokolstvo je dokazalo na telovežbenom polju svoju snagu i spremnost, dok će to naročito da dočakuju ujedinjeni telesnouzgojni savezi na Tirševim igrama. Mislimo, da imaju Tirševe igre lepu budućnost kako za Čehoslovake tako i za ostale Slovence.

Kako smo već potanki objavljili ceo raspored i sva udruženja koja sudjeluju, danas to nećemo ponavljati. Objavljemo samo nekoliko rezultata. Već samu vojničko takmičenje pokazuju napredak u bacanju kugle i u bacanju diska u skoku u visinu i daljinu. Postignuto je vreme: pri bacanju kugle 11.97 m, u bacanju diska 35.35 m, u skoku u visinu 170 cm i u skoku u daljinu 653 cm. U mačevanju je delomično pobedilo Sokolstvo, delomično Češkoslovački mačevalački savez. U skoku u visinu s palicom najbolji je rezultat 370 cm.

Takmičenja su bila u subotu 29. u nedjelju 30. septembra. Službeno otvaranje bilo je u nedjelju. Sakupljenim takmičarima govorio je u ime priredivača načelnik COS br. dr. Klinger. Takmičilo je 73 vojnika i 180 najboljih takmičara iz sokolskih vrsta i iz svih češkoslovačkih sportskih udruženja. Napomenuti moramo, da je računanje uspeha bilo vrlo točno i hitro. Već na koncu takmičenja mogao je br. dr. Klinger da objavi sve rezultate; s ovime i s kratkim nagovorom zaključio je br. Klinger ovu značajnu priredbu.

Broj pripadnika ČOS

Iako statistika ČOS za god. 1933 još nije potpuno zaključena, ipak se može sa sigurnošću utvrditi, da češkoslovačko Sokolstvo i u prošloj godini beleži znatan porast svog pripadništva. Niti jedna kategorija članstva nije nazadovala već se i u naraštaju opaža znatan napredak, dok je 1932 godine bilo naprotiv opadanje naraštajskih vrsta. Taj bi broj svakako vrlo poskocene kad bi češkoslovačko Sokolstvo imalo sokolske čete, kao što ih imamo u našem Sokolstvu. Objavljujemo glavne podatke o stanju ČOS na dan 31. decembra 1933.

Svega je bilo koncem godine 3176 »sokolišta« kako ih naziva izveštaj ČOS. Taj broj deli se na 52 župe i 2.957 društava te 219 ogranaka. Četa, u našem smislu reći, još ih za sada nema. Između župa su dve, koje imaju svoja društva izvan Republike: Zagrančena i Austrijska sa sedištem u Beču. Porast prema godini 1932 iznosi 8 društava, 1360 članova (0,5%), 1193 članice ili 1%, 1.317 naraštajaca ili 7,27%, 2.251 naraštajka ili 8%, 4.249 muške dece ili 3,45% i 8.026 devojčica ili 5,66%. Slika po kategorijama izgleda ovako: 266.130 članova, 116.726 članica, 32.180 naraštajaca, 30.414 naraštajki, 127.245 muške i 149.890 ženske dece, svega 722.585 pripadnika. Broj celokupnog pripadništva porastao je za 2,61%.

Što je tudini nerazumljivo u Sokolsku?

Danas imaju svi evropski narodi svoje telovežbene organizacije. One se, međutim, u mnogočemu razlikuju. Posmislimo li samo kako se brinu nekoje države za svoje telovežbene organizacije te im pružaju ne samo moralnu, već i bogatu materijalnu potporu, možemo odmah da zapazimo da se svuda ne vodi ista briga o njihovom razvoju. Koliko je vremena proteklo da je moglo Sokolstvo u predašnjim desetecima da stvari u Austriji onaj položaj, koji je konačno i zauzimalo? Bez ikakve potpore, prepusteno samo sebi, izvoštalo je samo požrtvovnošću i ustrajnošću postojanku za postojankom među narodom i — zadražalo je. Ali po oslobođenju njihovih naroda nije naša organizacija deonikom državnih potpora u tolikoj meri, kao mnogokoji inozemska telovežbačka udruženja. Češkoslovačko Sokolstvo podiglo je časno sa svojim radom Tiršev zavod, gde se iz godine u godinu priprema na stotine mlađih prednjačkih pripravnika za svoj uživšeni poziv među narodom. I pogledamo li širom sokolskog sveta: na Poljsku, Češkoslovačku, Jugoslaviju, svuda vidimo da sva braća i sestre rade u svojim četama i društima pre svega dobrovoljno, požrtvovno i besplatno samo na korist i procvat svog naroda i za razvoj Tirševe misli. Ima li i to kod ikoje druge telesnouzgojne organizacije? I baš dobrovoljni rad, dobrovoljna disciplina veliki su temelji, na kojima počiva tako jaka sokolska zgrada, zgrada koja ne dozvoljava da je iko trese ili potruši. Požrtvovan rad jamač je svih uspeha. To tudina do danas nije mogla da razume i, po svoj prilici, još će mnogo vremena trebati da to razume.

Sitne vesti iz češkoslovačkog Sokolstva

U Pragu su priredili sokolski veslači III veslačke utakmice na 9,5 km dugoj pruzi pod vodstvom brata Šice. Na njima je učestvovalo 38 lica sa 23 čamca.

U Potkarpatskoj Rusiji niču vežbaonica, 23. septembra otvorilo je društvo Berehovo prilikom župskih takmičenja svoj sokolski dom. Tom prilikom bila je i prva veća povorka mestom, što je pobudilo veliku pozornost. Posle podne javni nastup bio je vrlo dobro posećen, što nam govori, da je počela sokolska misao i u tom kraju da dobija duboko korenje.

Dan odbrane naroda pred 30 dana priredilo je u Uržinjavosi kod Praga tamošnje sokolsko društvo; učestvovalo su i druge telesnouzgojne korporacije. Tom prilikom sakupilo se je mnoštvo naroda pred sokolskim domom gde su izrečeni mnogi govorovi, dok je posle podne bio javni nastup s takmičenjem Sokola i ostalih takmičara telesnouzgojnih organizacija.

80-godišnjicu sestre Renate Tirševe proslavilo je praško Sokolstvo zajedno sa ČOS 6. oktobra u Fignerovo dvorani Praškog Sokola. O tome ćemo izvestiti u jednom od narednih brojeva. Proslavi su prisustvovala sva praška društva.

Poznati češki pisac i sokolski radnik br. Ignat Herman slavio je pred kratko vreme svoju 80 godišnjicu. Sjeverno bio je dugi niz godina aktivan vežbač Praškog Sokola, a vežbao je duže vremena i pod Tiršem.

(Nastavak sa 1 strane)

to, što je Svojim junačkim primerima podigao jugoslovensku vojsku na prvočlansu visinu; zato, što je Svome narodu i državi podigao velik ugled u inostranstvu; zato, što je nastojao očinskom brigom da se narod nacionalno i etički što bolje vaspita; zato, što je nastojao svim Svojim silama i urođenim sposobnostima da se narod ekonomski podigne. Napose, mi, Sokoli, žalimo za Njime, jer je Svojim organizatorskim sposobnostima pogodao da su sokolske organizacije danas najjače i najbolje u zemlji, uvek spremne, da se do poslednje kapi svoje krvi bore za održavanje jedinstva jugoslovenskog naroda i države.

Za Njime je velika žalost, Njega medu živima više nema,

»Al Njegov Duh nas bodri tamo sa vredrine Svetim plamom sjaje Njegovo blijedo čelo: Riječ Njegova se čuje tamo sa visine: „Svi ko jedna duša čuvajte mi delo!“« (R. K. Jeretov.)

Spomen na Njegova velika dela ostaće večita, jer je bio velik i kao čovek i kao političar i kao vojnik i kao vladar i otac svih nas. Jugoslovenska narodna istorija na svetlo doba Njegove vladavine zaboraviti neće, nikada i ne može da zaboravi na Čoveka, koji je bio pobednik i vojskovođa u balkanskom ratu; uzor na primjer požrtvovanja i hrabrosti u svetskom ratu prilikom prelaza napačenog srpskog naroda kroz Albaniju; pobednika solunskog fronta i dobrovora siromašnih i potištenih u oslobođenoj otadžbinji.

Blaženopočivši Kralj Aleksandar I visoko je cenio moralu snagu čoveka, i Svojim primernim i moralnim životom to potvrdio brezbroj puta, boreći se u rovu rame uz rame pored najobičnijeg borca iz prirodnog naroda. Tim Svojim sjajnim primerom pokazao nam je, kakvi i mi Njegovi odani i verni podanici, treba da budemo kroz ceo vek. Iako Njega više medu živima nema, Njega kao uzornog vodnika slediće u tim sjajnim primerima požrtvovanja, koja su našoj domovini neophodno potrebna.

Kao u ratu, tako i u miru, znao je pokazati Svoje visoko moralno vaspitanje, osobito kada je uz neobičnu odgovornost 1929. god. prekinuo rasplamente i opasne političke strasti i preuzeo potpuno u svoje ruke državno kormilo s istorijskim rečima: »Celo-kupnu odgovornost uzimam na sebe.«

Tim rečima ostao je dosledan, jer je zemlji povratio mir i zadovoljstvo, a nama Sokolstvo proglašenjem imena države Jugoslavija pružio je najveće zadovoljstvo, jer tek od sada smo mogli nesmetano preko rada u sokolskim jedinicama širiti zdravu sokolsku jugoslovensku ideju. Da je Blaženopočivši Kralj Aleksandar I voleo Sokolstvo mogu to iz ličnog opažanja da iznesem.

Bilo je godine 1912. Posetio sam Beograd s izletom akademike omладine iz Zagreba. Beogradski Sokoli priredili su u našu počast javnu vežbu na Kalimegdanu.

Pre početka javne vežbe doznali smo, da će i Nj. Kraljevsko Visočanstvo Prestolonaslednik Aleksandar posetiti ovu javnu priredbu. Svi smo bili tom veću upravo elektrizovani; talasi oduševljenja pitom su nas obuzeli, jer videti budućeg Kralja, buduće Velike Jugoslavije, na sokolskoj javnoj vežbi, značilo je, da je i Nj. V. oduševljeni pristaša sokolske ideje. Omladina oduševljena tom visokom pažnjom prema Sokolstvu, zaželeta je da što skorije dođe čas, kada će biti podanik države, u kojoj vlada Kralj-Soko, Kralj, koji javno pokazuje da je oduševljen Jugoslavijom, zadoven i oduševljen narodnog jedinstva, narodnog oslobođenja i ujedinjenja; idejom za koju se Sokolstvo borilo od prvog dana, kada se na tlu nastanjenu od Južnih Slovaca, posetila prva crvena sokolska košulja.

Čim je započeo javan čas, došao je i Nj. Vis. Prestolonaslednik Aleksandar. Posmatrao sam Ga i uživao u zadovoljstvu, kako s najvećim interesom prati sokolske vežbe. Sokoli su vežbali na opće zadovoljstvo. Odobravanje je bilo tim veće, što je i Nj. Vis. davao vidnog znaka zadovoljstva i ljubavi prema Sokolstvu.

I iz ličnog dodira, kao Soko, s Blaženopočivšim Kraljem Aleksandrom. I stečao sam najveće i najtačnije ubedjenje da je bio neobičan poštovanac sokolske ideje i rada po sokolskim jedinicama. 1927. god. imao sam neobičnu sreću i zadovoljstvo da budem s deputacijom predstavnika svih jugoslovenskih sokolskih župa, predstavnim Blaženopočivšem Kralju. On, Domaćin i Kralj, neobičnim se interesom zanimao za članove deputacije i život Sokola u dotičnim župama. O svemu je htio biti tačno informisan.

Svakog pojedinca najljubaznije je pitao za prilike Sokolstva u njegovom kraju, za svakog je našao po neku milu i blagu reč, svakome je očinski pružio i stisnuto desnicu, svi smo osjetili i toplinu Čoveka, kome smo došli da se poklonimo, svi smo bili najsrećniji što ovom zemljom vlast takav Čovek.

A za vreme velikog sleta u Beogradu 1930. god. imao sam prilike više putu iz neposredne blizine posmatrati

lice Blaženopočivšeg Kralja i uveriti se o Njegovom velikom zadovoljstvu što viđi hijade i hiljadu Sokola okupljenih pod okriljem i starešinstvom Petra II Karadordevića, koji su mu dušom i telom verni i odani, uvek spremni boriti se da se očuva sloga, mir i jedinstvo; boriti se, i protiv vanjskih i unutrašnjih neprijatelja za očuvanje velike Jugoslavije.

Viteški Kralj Ujedinitelj je mrtav. Njegovu seni se duboko klanjam. Njegove na samrti poslednje reči: »Čuvajte Jugoslaviju!« za nas su svetinja. Mi Sokoli čuvaćemo Jugoslaviju, njenzo narodno i duhovno jedinstvo. Čuvaćemo mir i disciplinu, čime ćemo dokazati da smo sledbenici Velikog Kralja.

Mrtvo telo našeg Blaženopočivšeg Kralja, dovezeno je ladom »Dubrovnik« u pristanište Splita. Vozili su Ga onim pravim Jadranskim Morem, čije je obale često posećivao i gde se preko leta Njegova uživšena Porodica odmarala, vozili su Ga morem na čijim je obala sagradio nov dvorac za Svoju uživšenu Porodicu, morem, čije je telase najrade u predvečerje slušao; morem, na kome se ponosno počela razvijati naša ratna mornarica; morem, za koje se očinski starao, a prilikom prve posete Splitu pre desetak godina uživkuo je posle pozdrava: »Budite verni čuvari našeg sinjeg mora za Vama stoji ujedinjena otadžbina...«

Reči Velikog Kralja brzo su razneli talasi morski duž celog primorja i glasno su odlazile od usta do usta, podigle moral u narodu za odbranu obala plavog Jadrana. Dovedli su mrtvog Kralja i Splićani su Ga dočekali tužnim zvucima posmrtnih marševa, žalobnom zvonjaviom zvona s visokih crkvenih tornjeva, spuštenim zastavama na pola kopljja, ratne i trgovske mornarice, crnim zastavama na kućama i desetinama hiljada uplakanog naroda. I Splićani su se ovog momenta sečali onih triumfalnih dočeka, kada je Blaženopočivši Kralj Aleksandar I dolazio k njima uvek vedro raspoložen, nasmjejan i razdražan. Osobito se sećaju nemirne 1908. god., nemirne zbog aneksije Bosne i Hercegovine, kada je ondašnji srpski Princ Aleksandar, jedne noći velikim Lojdovim parobrodom pošao iz Trsta kroz Split prema istoku. Pri ulazu parobroda u splitsko pristanište, na terasi jedne velike kuće na obali, bio je osvetljen ogroman natpis u crvenoj boji s rečima: »Živeo Aleksandar«. Jugoslovenski narod, iako u ropstvu, već je onda osećao simpatije za budućim svojim Kraljem. Veliki Kralj, Viteže, Ujedinitelju, neka Ti je večna slava!

»Mi stojimo nijemo i zovemo Tebe: Oče, Kralju, Oče, vratи nam se vratи! Ti si mrtav, Kralju, i zalud je zvati... I duša nam trne, i sreća nam zebe. (R. K. Jeretov) Ante Tadić, Subotica.

Likvidacija II pokrajinskog sleta u Sarajevu

Bratskim društvima i četama!

Likvidacija poslovanja II pokrajinskog sleta u Sarajevu mora se završiti u najkrćem vremenu. Da se to postigne, mole se sva bratska društva i sva bratska četa, koje su u zaostanku s plaćanjima za primljene »Vežbe za slet«, »Note za slet«, razglednice i t. d., da dužnu svetu odmah podmire.

Likvidacioni odbor

IZ SAVEZA SKJ.

Muzički natečaj

Prosvetni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije raspisuje muzički natečaj za sokolsku koračnicu uz ove uslove:

1) U Trio koračnice treba da je umetnuta jedna sokolska pesma za pevanje u jednom glasnu.

2) Partitura, pisana mastilom, mora biti udešena za potputnu vojnu muziku, a osim toga mora se priložiti i izvod za klavir.

3) Radove za natečaj treba poslati Prosvetnom odboru Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Novom Sadu najkasnije do 15. novembra 1934 god. i to pod šifrom, a u zasebnom zapećaćenom omotu ima se navesti ime i tačna adresa skladatelja.

4) Na vreme prispevi radovi pre-

Objašnjenja o paušalnom otkupu autorskog prava jugoslovenskih kompozicija

Na učestale upite sokolskih jedinica o posluži paušalnog otkupa autorskog prava jugoslovenskih muzičara izvestavamo ovim putem župe, društva i čete, da je:

1) usvojeno po IV redovnoj glavoj skupštini SSKJ da svako društvo u godini 1934 plati 40 Din na ime oštete za autorsko pravo svih domaćih autora koje zastupa Autor centrala UJMA u Novom Sadu (vidi članak izveštaj IV redovne glavne skupštine SSKJ str. 105).

KRONIKA

† Brat Vasilijs Grdić. Dne 26. oktobra umro je u Beogradu brat Vasilijs Grdić, poznati nacionalni radnik i narodni poslanik. Ime pokojnog Grdića ostalo će učito zapisano u istoriji borba našeg naroda za oslobođenje i ujedinjenje. Zasluzni pokonjnik rođen je godine 1885 u Gackom. Još kao gimnazijalac osnovao je tajno društvo »Srpsku svest«, koje je širilo nacionalnu ideju među mladom inteligencijom. Njegova je glavna zasluga, što je godine 1905 osnovano i sto se je do nešto visine razvilo srpsko prosvetno društvo »Prosvećenja«, kome je bila zadača odgoj mlade inteligencije u nacionalnom duhu. Pok. Grdić bio je »Prosvećenja« duša, a dugi niz godina bio je i uređnik »Srpske reči«. Bio je i narodni zastupnik bosanskog sabora. Kao idealista i čovek ravne linije, kao beskompromisni protivnik austrijanstva, nije mogao trpeti oportunizam izvesne grupe oko »Srpske reči« pa se je priključio pokretu oko »Naroda«, koji je zajedno s Kočićem vodio radikalno socijalnu akciju. Na početku rata bio je uhapsen i na veleizdajničkom procesu u Banjoj Luci sa 16 svojih drugova osuđen na smrt. Na intervenciju pape Benedikta XV, koji je preko španjolskog kralja Alfonsa XIII protestovao protiv nećevoćnog ubijanja Srba i Rusina u Austriji, kazna mu je zamjenjena robijom. I nakon oslobođenja brat Grdić bio je aktivan na političkom i kulturnom polju, pa je bio više puta biran i za narodnog poslanička, te ga je takvog i zadesila smrt. Kad je ležao već teško bolestan u bolnici i saznao za tragediju u Marselju, sav potresen digao se je iz kreveta i otisao u Dvor da oda poslednju počast Viteškom Kralju Ujedinitelju. To i neproboljiva žalost nad smrću Kralja Mučenika pogoršalo je njegovo zdravstveno stanje, pa je 26. o. m. i umro. Smrću brata Vasilijs Grdića gubi naš narod jednog od svojih najboljih sinova.

80 godišnjica Ljube Babića Dal-skog. Na dan 26. oktobra, u svom domu na imanju Gredice, u Hrvatskom Zagorju, skromno je i zbog narodne žalosti tiho proslavio 80 godišnjicu života poznati naš pisac Ljuba Babić Daliski, nestor hrvatskih književnika. Daliski se rodio 26. oktobra 1854 god. u Gredicama. Posle završenih pravnih studija, stupio je u državnu službu kao upravni činovnik. Ali kako se je uvek neustrašivo borio protiv Madžarona i za prava svog naroda bio je često premeštan i gonjen, pa i privremeno penzionisan. Bio je politički aktivan i kao takav biran više puta kao narodni zastupnik u hrvatski sabor. Godine 1917 postao je veliki župan zagrebačke županije. I za vreme oslobođenja bio je član Narodnog veća u Zagrebu te kasnije član Narodnog predstavništva, ali se je posle povukao zbog starosti. Svoju prvu novelu objavio je 1884 godine u »Vijencu« pod naslovom »Ilustrisimus Batorich«; druga veća novača mu je bila »Marićan«, koja je takođe izdana u »Vijencu«. Sve njegove novele izbrane su kasnije u knjigama njegovih sabranih dela. Najpoznatije su mu no-

gledaće u ime Savezogn prosvetnog odbora ocenjivački odbor u kome su braća Jovan Zorko, Kosta Manojlović i Bogoljub Atanacković. Uspeh natečaja biće objavljen do 30. novembra 1934 god.

5) Tri najbolje kompozicije biće nagradene sa 1.200 Din, 800 Din, i 500 Din, s tim da sva autorska prava prelaze na Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije.

6) Nenagradieni radovi biće vraćeni po svršetku natečaja.

Za Prosvetni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije
Muzički izvestilac,
Svetolik Paščan, s. r.
Pretsednik,
Dr. Vladimir Belajić, s. r.

2) Na ime ove oštete, koja se ima odmah uplatiti preko nadležnih župa saveznoj blagajni (Sokolske čete su oproštene od ovog prinosa), imaju na svim župskim, društvenim i četnim priredbama pravo posluže izvajanja kompozicija Udrženja jugoslovenskih muzičkih autora (UJMA).

Beograd, 15. oktobra 1934 god.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije.

1 zam. starešine:
E. Gangl, v. r.

Tajnik:
A. Brozović, v. r.

vele: »Pod starim krovovima«, »Tri pričevi preko naslova«, »Bijedne priče« i t. d. Od romana valja spomenuti: »U noći« (1887), »Đurdica Agićeva«, »Janko Berislavić«, »Na rođenoj grudi«, »Osvit«, »Radmilović« i »Za materinski riječ«. Dalski spada među najplodovitije naše pisce, a u borbi stare i nove generacije u hrvatskoj književnosti priključio se je mladoj generaciji.

70-godišnjica Branislava Nušića. U ovim teškim danima skoro bi bili zaboravili na 70-godišnjicu našeg najduhovitijeg satiričara i pisača veselih komada, ali i velikih tragičnih dela, našeg Branislava Nušića. Ovaj naš većito nasmejani, većito mladalačko duhoviti i sveži jubilar spada bez sumnje ne samo u red naših najplodonosnijih, nego i u red najpopularnijih naših pisaca. Nušić se rodio 21. oktobra 1864 u Beogradu. Nakon svařene gimnazije studirao je pravne nauke u Beogradu i Gracu, pa je zatim stupio u državnu službu, u kojoj je obavljao različita zvanja: bio je u upravnoj i u diplomatskoj službi, bio je prvi sreski načelnik u oslobođenom Bitolju, bio je upravnik raznih pozorišta, kao u Beogradu, Novom Sadu, Skoplju, Sarajevu, a mnogo je i putovao. Za vreme rata bio je nakon povlačenja tri godine u Italiji, Švicarskoj i Francuskoj, a nakon ujedinjenja postao je prvi načelnik umetničkog odjeljenja Ministarstva prosvete. Ali Branislav Nušić je pre svega pisac, koji kao pripadnik moderne generacije, spada među najplodovitije dramatičare i pripovedače. Nušić je odlikan poznavalac duše srpskog naroda, fin psiholog, nedostajan u posmatranju lokalnih običaja i prilika, a pri svemu tome svestran. On poznaje kao malo ko duši Balkana. Njegov dramatski rad obasije 27 pozorišnih komada, i to od komedije preko satire do najdublike drame i tragedije. Poznata je njegova socijalna drama »Pučina«, zatim istorijske drame »Hadži Loja« i »Knez od Semberije«, a njegove komedije ne treba nabrajati, jer su većinom toliko popularne, da su davane i kako na velikim pozorišnima tako i na bezbrižnim dilettantskim. Njegova »Gospoda ministarka« prevedena je i na češki i nemacki, pa je postigla i u inozemstvu golem uspeh. U srpskoj dramatičkoj i kulturnoj polju, pa je bio više puta biran i za narodnog poslanička, te ga je takvog i zadesila smrt. Kad je ležao već teško bolestan u bolnici i saznao za tragediju u Marselju, sav potresen digao se je iz kreveta i otisao u Dvor da oda poslednju počast Viteškom Kralju Ujedinitelju. To i neproboljiva žalost nad smrću Kralja Mučenika pogoršalo je njegovo zdravstveno stanje, pa je 26. o. m. i umro. Smrću brata Vasilijs Grdića gubi naš narod jednog od svojih najboljih sinova.

80 godišnjica Ljube Babića Dal-skog. Na dan 26. oktobra, u svom domu na imanju Gredice, u Hrvatskom Zagorju, skromno je i zbog narodne žalosti tiho proslavio 80 godišnjicu života poznati naš pisac Ljuba Babić Daliski, nestor hrvatskih književnika. Daliski se rodio 26. oktobra 1854 god. u Gredicama. Posle završenih pravnih studija, stupio je u državnu službu kao upravni činovnik. Ali kako se je uvek neustrašivo borio protiv Madžarona i za prava svog naroda bio je često premeštan i gonjen, pa i privremeno penzionisan. Bio je politički aktivan i kao takav biran više puta kao narodni zastupnik u hrvatski sabor. Godine 1917 postao je veliki župan zagrebačke županije. I za vreme oslobođenja bio je član Narodnog veća u Zagrebu te kasnije član Narodnog predstavništva, ali se je posle povukao zbog starosti. Svoju prvu novelu objavio je 1884 godine u »Vijencu« pod naslovom »Ilustrisimus Batorich«; druga veća novača mu je bila »Marićan«, koja je takođe izdana u »Vijencu«. Sve njegove novele izbrane su kasnije u knjigama njegovih sabranih dela. Najpoznatije su mu no-

list i realist, a u borbi za prava svog naroda i odlučan borac. Dovršivi bogoslovju, služio je sve do nesrećnog plebiscita u Koroškoj, gde je i upoznao taj bedni i proganjeni naš narod, radio i borio se za nj. I baš iz života i patnji ovog jednog dela našeg naroda napisao je i svoja najlepša dela. Prvo njegovo delo, iz Koroške, bio je »Klix z narodne meje. Od njegovih dramatskih dela najpoznatija su »Na Poljanie«, »Matij«, i »Na smrt obsojeni«. Od ostalih njegovih novela i priča poznate su »Kam plovemo«, »Pot spokornik«, »Ob tihih večerih«, »Mir božji«, »Legende«, »Henrik, gobavi vitez«, a za omladinu napisao je »Mladim srcem«, »Volje spokornik« i t. d. Jubilarac je saradivao skoro i u svim slovenačkim revijama, a zaslužan je i kao nacionalni radnik i borac, koji je morao baš radi tog svog nacionalnog rada nakon da nas nesrećnog plebiscita pobeci pred nemačkim nasiljem u oslobođenu otadžbinu.

SOKOLSKI GLASNIK

Prvodecembarski svečani broj Sok. glasnika

Članke i dopise za ovaj broj, kao također i oglase, treba poslati uredništvu, odnosno upravi lista, najdalje do 24. o. m.

Uredništvo i uprava

tač., 2) Herman Zej (Brgule) a 564.3 tač., i 3) Rada Miletić (Voganj) sa 545 tačaka.

Na završetku utakmice predan je prelazni dar Ministra za fizičko vaspitanje naroda Sokolskoj četi Platićevu. Dar je predao uz nekoliko reči br. P. Colović, zam. načelnika župe i referent TO za seoske sokolske čete.

Utakmice su se odvijale gлатко i relativno brzo, jedino kod skokova bilo je dužeg čekanja, pa je stoga i završetak utakmice i predaja dara obavljena tek posle 14 časova.

Naročito se isticala grupa starije braće, u kojoj je bilo i takmičara između 45—55 god. Vidan napredak u radu pokazale su i čete, jer dok je na prvim utakmicama, prošle godine, nastupilo 5 odjeljenja, ove godine bilo ih je 12, što znači veliko poboljšanje. Želiti je, da se do iduće godine broj takmičara u istoj sarazmeri poveća prema ovoj godini, kao što se ove godine povećalo prema prošloj. Veruje se, da će tehničko vodstvo naše župe na tome i poradići, i da ćemo iduće godine imati blizu 1000 takmičara.

Ne možemo propustiti, a da i ovom prilikom ne čestitamo pobednicima na postignutom uspehu, a pobedene da potstrekнемo na još intenzivniji rad, kako bi oni do godine postali pobednici. Braća i sestre, koji su se takmičili, i koji se žele u budućnosti ne treba nikako da zaborave da u istrajnosti i postojanosti leži tajna svih uspeha.

Župa Bjelovar

GRADINA. — Pomen Viteškom Kralju Ujedinitelju. Sokolska četa Gradina održala je dana 12. okt. 1934 žalobnu sednicu povodom smrti Njegovog Veličanstva Kralja Aleksandra I, koju je otvorio zam. starešina kratkim izveštajem o tragičnoj smrti blagopojnog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja uz poklik Slava Mu.

Po tome je održano slovo o životu i borbama blagopojnog Kralja Aleksandra I do oslobođenja i u Ujedinjenju jugoslovenskog naroda. Govor svi prisutni primaju uz poklik trokratnim Slava Mu!

Po svršenom govoru upravni odbor zaključio je, da se pošalje bratskom Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije brzozjavna sažalnica.

LOZAN. — Komemoracija. Dana 11. X održala je naša četa žalobnu sednicu u spomen Velikog Kralja Aleksandra I u prisustvu celokupnog članstva i mnogobrojnih seljaka.

Spomen-slovo o Njegovom životu i borbama za naše nacionale i državno oslobođenje i ujedinjenje održao je brat Emil Kavgić. Starešina čete br. Šušnjić Martin nađevozao je s izlaganjem bola svih Sokola nad gubitkom junačkog nam Kralja. On je predložio da se pošalje telegram Dvorskoj kancelariji što je i usvojeno.

PALEŠNIK. — Komemoracija. Danas 11. X održala je naša četa žalobnu sednicu u spomen Velikog Kralja Aleksandra I u prisustvu celokupnog članstva. Sednicu je otvorio starešina Sok. društva Palešnik br. Slavina zamolivši prisutnog okružnog prosvetara br. Matu Boževića, učitelja iz Trnovitice, da održi komemorativno predavanje o blagopojnem Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju.

Nato je br. prosvetar održao govor o životu, te o plemenitom i neobičnom radu Velikog Kralja za jugoslovenski narod i za čitavu Evropu.

Prisutni su pažljivo saslušali govor i popratili ga s iskrenim »Slava!« našem mrtvom Kralju i s odgovljenjem »Živeo! novom Vladaru Nj. Vel. Kralju Petru II.

Iza održanog predavanja br. starešina pročitao je brzozjav, koji društvo šalje Savezu SKJ s izrazima velike boli za blagopojnim Kraljem.

Time je program žalobne sednice bio završen.

TROJEGLAVA. — Komemoracija. Još nikada naš narod nije zadesila toliku tugu i bol, a pogotovo Sokolsku, kada je izgubio svoga prvog Sokola, Vladara i Vodu nacije, koji nade smrt od zločinačke ruke daleko izvan granice svoje milje. Otadžbine za koju je živeo celim telom i dušom, a sada ju ostavio u amanet nema Sokolima s rečima: »Čuvajte Jugoslaviju!«

Album

s 50 slikama s pogrebnih svečanosti Viteškog

Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. — Naj-

elegantnije i tehnički doterano izdanje. —

Cena Din 100.—.

Narudžbe prima

Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana, Narodni dom

Zupa Beograd

BEOGRAD. — Župske lokačke utakmice. Prema utvrđenom programu priredila je Sokolska župa Beograd dne 30. IX. lokačke utakmice

Naše članstvo sakupilo se 14 oktobra zajedno s vatrogascima, zadržarima, kao i celokupnim seljaštvom i održalo žalobnu skupštinu i odavši dužnu poštu Velikom Čovku jugoslovenske nacije.

Žalobnu skupštinu otvorio je br. Dim. I. Momčilović, načelnik i prosvetar, u osnovnoj školi, koja je bila okrašena slikama i crnim zastavama. — Održano je predavanje: Kralj Aleksandar, Neimar Jugoslavije. Predavanje je ostavilo dubok utisak, što je kod mnogih izazvalo suze i plač. — Još nikada nije bilo toliko naroda u školi. Na kraju je proglašen brzozaj upućen Nj. Vel. Kraljici, kao izraz dubokog sačešća. — Narod je klicao: Slava Kralju Mučeniku! Živeo Kralj Petar II.

VIRJE. — Komemoracija. U nedelju dne 14. oktobra o. g. u 9 sati pre podne održalo je Sokolsko društvo u Virju u prisluhu svih mesnih kulturnih društava i to: Seljačka bratovština, Vatrogasna četa, Virovsko Čitaonica, Pevačko društvo »Rusan«, Seljačka zadruga, Pjevačko društvo »Ratar«, Društvo naprednih domaćica, Crveni krst, HSK Podravac i Jadranska straža komemoraciju u počast uspomene blagočivog vitezinskog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja u prostorijama Hrv. selj. gosp. zadruge, koja je bila dupkom puna naroda.

Brat starešina Franjo Pečar otvorio je komemoraciju pozdravivši sva prisutna društva i predao reč zameniku starešine bratu Šignjaru Viktoru, koji je održao spomen-slovo o životu blagočivog Kralja i Njegovim borbam za naše nacionalno i državno oslobođenje ujedinjenje. Dalje su govorili svi predstavnici gore navedenih kulturnih društava, nakon čega je Hrv. pjevačko društvo »Rusan« otpelovalo tužaljku od Hallera — Birt »Izbavi mi Gospodine«.

Po svršetku komemoracije prosvetar Sokolskog društva brat Izidor Tot proglašao je brzozavnu sažalnicu upućenu Regentskom veću u Beograd. Teme je komemorativna sednica dovršena.

VIROVITICA. — Komemoracija. Prve na žalost istinete vesti o mareljskoj tragediji rasplakale su Sokolsko društvo u Virovitici. Sve je plakalo.

Starešina Sokolskog društva brat Franjo Pušić, ne čekajući ni od koga kakova narednja, shvatio je tužnu situaciju. Za nekoliko sati bio je na okupu sav upravni odbor i nešto člana. Sve je u crnini, u crnim svečanim odelima. Starešina br. Franjo Pušić komemorirao je toplim i izbuđljivim rečima Kralju Mučeniku. Svi su prisutni suze brisali. Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije odasana je brzozavna sažalnica.

Komemoraciju za blagočivog Vitezinskog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja održana je 14. oktobra o. g. u 11 sati pre podne u velikoj dvorani Sokolskog doma Kralja Aleksandra I. u Virovitici. Na komemoraciju je pozvan sva članstvo, načelnici, sve sokolske kategorije i gradanstvo štampanim proglašom. Otkada postoji ta dvorana nije primila toliko sveta kao ovaj put. Masa sveta ostala je pred Sokolskim domom nemajući mesta u velikoj dvorani. Komemoraciji su prisustvovali svi predstavnici vlasti i mase gradanstva. Pozornica je bila vrlo ukusno i lepo uređena pružajući lepu, ali bolnu sliku. Ispred prve velike dvorane stao je direktor gimnazije, predsednik prosvetnog odbora, br. Juraj Kušnjić, da komemorira Velikoga Kralja Ujedinitelja. Završio je rečima: Sokoli će od sada još više diti svoje zastave u čuvanju Jugoslavije i u okupljavanju oko svoga starešine Nj. Vel. Kralja Petra II.

Njedno oko u velikoj dvorani nije ostalo suvo. Narod se iz dvorane udaljio tito i nečujno s običanjem, da će Jugoslavija biti očuvana.

Župa Celje

PIŠECE. — Komemorativna seja. Dne 12. oktobra je bila ob 19. uri zdržana seja Sokola in požarne brambe. Župan otvoril skupno sejo polnoštevilo zbranih Sokolov in požarnikov in predal besedo prosvetjarju bratu Miljanu Tomincu, ki je z lepimi besedami popisal delo in življenje Vitezinskog Kralja Ujedinitelja, pozivajoč navzoče, da vzklikne našemu blagočivnjemu vitezkemu kralju Aleksandru I. Ujedinitelju.

Obenem je naznanil, da je po členu 36. ustave stopil na prestol Kraljevine Jugoslavije Njegov prvorjen sin Nj. Vel. Kralj Peter II. Navzoči navdušeno vzklikne trikrat: »Naj živi kralj Peter II!«

PIŠECE. — **Javni nastop.** V nedeljo 30. septembra 1934 je imelo pišecko sokolsko društvo svoj drugi javni nastop zdržen z običajno veselicou. Ob najlepšem vremenu so prihitele so-sednji Sokoli od vseh strani. Najbolj častna je bila udeležba Brezčanov s svojim starostom bratom dr. Josipom Zdolšekom, z načelnikom bratom Josipom Holyjem in drugimi. Po lepo uspeli teovadbi se je razvila animirana veselica pri bratu starosti Jošku Kotevcu.

ZIDANI MOST. — Komemoracija. Sokolsko društvo Zidani most je sklicalno na dan 13. X. 1934. ob 20. uri povodom tragične smrti nepozabnega Vitezinskog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja izazvala je u Jagodini in okolini dubok žalost, kakva se do sada uopšte ne pamti.

Na svakom mestu pominja se Njegovo ime s grcanjem, velikim bolom u duši i suzama u očima govoreći: »Nema više našeg ljubljenog Vladara među živima!«

Povodom ove opšte narodne žalosti održalo je žalobnu sednico ovdašnje Sokolsko društvo. Udrženje rezervnih oficira i ratnika, Četničko udrženje, Kolo srpskih sestara i sva ostatla mesna humano-prosvetna društva na kojima je odata dostojna pošta neumrlom Kralju-Heroju Ujedinitelju, kome su prisutni na kraju ganuti klicali »Slava Mu!«

Žalosna je pojava koja u sreću dira gledati našega seljaka kako trašu svoju zapregu na trg i guši se u suzama i s nevericom pita drugoga, da li je istina: da je poginuo od dušmanske ruke njihov ratni drug?!

Danas pre podne u ovdašnjim crkvama održata je upokojena leturgija na kojoj je prisustvovalo celokupno gradanstvo Jagodine, a na jektenije odgovaralo je ovd. Pevačko društvo »Koča«.

L. P.

SENJSKI RUDNIK. — **Javni čas.** Na dan 30. septembra t. g. priredilo je naše društvo svoj redovni godišnji javni čas. Pre podne u 9 čas održani su na novom vlastitom vežbalištu pokusi svih kategorija. Nakon završenih pokusa odigrana je utakmica u odbojci između društva Ravna Reka — Senjski Rudnik, s rezultatom 2:0 (15:13 — 15:5) u korist Senjskog Rudnika.

Po podne u 4 časa održan je javni čas s ovim rasporedom: M. i ž. deca: sarajevske vežbe; m. deca: zagrebačke vežbe; ž. deca: zagrebačke vežbe; m. naraštaj: sarajevske vežbe; članovi: devotorica s dugom motkom od brata Erbenja; ž. deca: ritmičke vežbe; članovi: sarajevske vežbe; članovi: razbojni.

V imenu Streljačke družine Zidani most je govoril predsednik Prvanović, kateri je tudi u lepem in širokem govoru opisal življenje Aleksandra I.

Po govoru so vsi navzoči počastili spomin Velikoga pokojnika z enomintutnim molkom in trikratnim vzklikom »Slava Mu!«

Govornika sta pozvala navzoči, naj sedaj tem vestneje izpoljujejo dolnosti državljanja, da pomagajo ob vsaki priliki izvršiti oporoko Velikoga Vladarja »Čuvajte Jugoslavijo«.

Na koncu žalnega zbara se je starešina br. Razpotnik zahvalil navzočim za tako veličasten odziv. Plakajoč so se zborovalci zalostni razšli.

Župa Cetinje

BUDVA. — Komemoracija. I Budva je sva u crnini za tragično i mučenički poginulim Vitezkim Kraljem Aleksandrom I. Ujediniteljem.

Dana 14. oktobra u 11 časova Sokolsko društvo Budva sa svojim četama Maini, Maini Srednji i Bečići održalo je komemorativnu skupštinu u sokolani, na kojoj je uz predstavnike vojnih i civilnih vlasti i Sokola uzelu učešće i velika masa naroda iz Budve i okoline.

Sokolana je za ovu priliku naročito bila udešena, sva skoro prekrivena crnilom, a na glavnem mestu visila je slika Blagočivog Kralja-Mučenika iskićena lovoriom venecem i palama s crnim florom, a više slike su se nalazile ispisane poslednje reči Velikog Kralja »Čuvajte mi Jugoslaviju«.

Otvorivši ovu tužnu skupštinu starešina društva br. Dabković pozvao je prisutne da s dva minuta čutanja odaju počast nezaboravnom junakom Kralju. Zavladala je grobna tišina koju je prekidalo bolno jecanje većine prisutnih. Zatim je br. Dabković održao lep i dirljiv komemorativni govor ističući sve vrline Kralja Ratnika, Diplomate, Oca otadžbine i najvećeg čuvara mira.

Sa skupštine su poslati i sažalni telegrami na nadležno mesto.

Na dan sahrane Velikog Kralja, u četvrtak dana 18. o. m., održao se parastos u svim crkvama dok su zvona bolno jecala svakog sata na svim crkvama.

Župa Karlovac

PLAŠKI. — Komemoracija. Sokolsko društvo Plaški održalo je 12. oktobra u 6 sati posle podne komemorativnu žalobnu sednico u počast Blagočivog Vitezinskog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Pored mnogobrojnog članstva i gradanstva komemoraciju je prisustvovalo sve sveštene crkvene sude episkopom preosveštenim gosp. dr. Maksimilijanom.

Župa Kragujevac

NOVI ADŽIBEGOVAC. — Komemoracija. Mesna Sokolska četa održala je na dan 21. oktobra t. g. komemorativnu sednicu u slavu blaženopočivog Vitezinskog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.

Ovoj sednici bili su prisutni svi članovi uprave, kao i veliki broj članova i gradana ovog sela.

Starešina četa br. Milošević, otvorio je sednicu potom je načelnik čete br. Bor. S. Cvetković održao govor o delima blaženopočivog Vitezinskog Kralja Ujedinitelja, kao Ratnika, Državnika i Oca Otadžbine — naroda jugoslovenskog.

Svoj govor je završio usklikom: Slava Vitezkom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju!

Da živi Nj. Vel. Kralj Petar II! Da živi ceo kraljevski Dom! što su svi prisutni prihvatali.

Time je ova sednica završena.

JAGODINA. — Komemoracija. Tragična smrt Blagočivog Vitezinskog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja izazvala je u Jagodini i okolini dubok žalost, kakva se do sada uopšte ne pamti.

Na svakom mestu pominja se Njegovo ime s grcanjem, velikim bolom u duši i suzama u očima govoreći: »Nema više našeg ljubljenog Vladara među živima!«

Povodom ove opšte narodne žalosti održalo je žalobnu sednico ovdašnje Sokolsko društvo. Udrženje rezervnih oficira i ratnika, Četničko udrženje, Kolo srpskih sestara i sva ostatla mesna humano-prosvetna društva na kojima je odata dostojna pošta neumrlom Kralju-Heroju Ujedinitelju, kome su prisutni na kraju ganuti klicali »Slava Mu!«

Žalosna je pojava koja u sreću dira gledati našega seljaka kako trašu svoju zapregu na trg i guši se u suzama i s nevericom pita drugoga, da li je istina: da je poginuo od dušmanske ruke njihov ratni drug?!

Danas pre podne u ovdašnjim crkvama održata je upokojena leturgija na kojoj je prisustvovalo celokupno gradanstvo Jagodine, a na jektenije odgovaralo je ovd. Pevačko društvo »Koča«.

L. P.

SENJSKI RUDNIK. — **Javni čas.** Na dan 30. septembra t. g. priredilo je naše društvo svoj redovni godišnji javni čas. Pre podne u 9 čas održani su na novom vlastitom vežbalištu pokusi svih kategorija. Nakon završenih pokusa odigrana je utakmica u odbojci između društva Ravna Reka — Senjski Rudnik, s rezultatom 2:0 (15:13 — 15:5) u korist Senjskog Rudnika.

Po podne u 4 časa održan je javni čas s ovim rasporedom: M. i ž. deca: sarajevske vežbe; m. deca: zagrebačke vežbe; ž. deca: zagrebačke vežbe; m. naraštaj: sarajevske vežbe; članovi: devotorica s dugom motkom od brata Erbenja; ž. deca: ritmičke vežbe; članovi: sarajevske vežbe; članovi: razbojni.

Uveče bilo je narodno veselje u rudarskoj kasini. Celog dana, kao i uveče na zabavi svirala je društvena limena muzika. Pripominjemo, da za vreme javnog časa, nije se točilo alkoholno piće.

B. P.

Župa Kranj

MOJSTRANA. — **Dvajsetletnica obstoja.** Naše društvo je tokom letošnjega leta pripravilo vse potrebno, da čim slovesnejše praznuje dvajsetletnico obstoja in ob tej priliki razvije svoj društveni prapor. Prvo nedeljo smo moralni radi dežja preložiti nastop in se je vrišlo u Sokolskem domu samo razvjetje. Kum prapor je bil Njegovo Vitezko srečanje kraljevič Andrej, ki ga je zastopal br. polkovnik Bakić iz Ljubljane, ki je pridel na prapor umetniško izdelan trak. Kumica je bila s. Gisela Derničeva, ki je istotako pridelala trak. Br. polkovnik Bakić je z jedernatimi besedami poudaril pomen kumovanja Nj. Vis. kraljeviča Andreja kot vidno vez med kraljevskim domom in sokolsko organizacijo. Nastop se je preložil na prihodnjo nedeljo, ko nam je bilo vreme ugodnejše. Zbralo se je veliko število občinstva, med katerim je bilo dosti letoviščarjev in odlčnih tujih gostov. Na obreh prireditvah je imenom župe govoril župni starešina br. Špicar.

Sedaj pa se naše društvo pripravlja na zidanje doma, ki se bo pričelo takoj, ko bo urejen stavni prostor tam, kjer je stal prejšnji dom. Sedaj pa se naše društvo pripravlja na zidanje doma, ki se bo pričelo takoj, ko bo urejen stavni prostor tam, kjer je stal prejšnji dom.

Župa Ljubljana

LJUBLJANA. — Seja zbara društvenih načelnikov in načelnic Sokolske župe Ljubljana. Seja zbara društvenih načelnikov in načelnic se vrši v nedeljo dne 11. nov. 1934 ob 9. uri zjutraj v malih dvoranah Sokolskega doma Sokola I Tabor s sledenjem dnevnim redom: 1. Poročilo župnega načelnika. 2. Prireditev župnega zleta v Ljubljani l. 1935. 3. Določitev programa za leto 1935. 4. Razgovor o različnih pojavih v Sokolstvu. 5. Slučajnosti. Po končanem dnevnem redu vodja predstavnika svedči.

Načelnikstvo Sok. župe Ljubljana.

BREZOVICA PRI LJUBLJANI.

Komemoracija. Sredi večera na dan 9. oktobra je kakor blisk iz neba udarilo na nas radijsko poročilo: »Ubil so nam kralja.« Vprašali smo se, ali je to mogeče in resnično? In nobene besede več. Iz molka nas je predramilo šele drugo poročilo iz br. Češke: »Kralj Aleksander mrtev.« Okamenelih src in solznih oči smo se dvignili in sporoljili grozno novico še ostalim članom in ljudstvu. Pozno v noč smo bedeli in čakali, da morda le pride sporoljilo, da grozna novica ni resnična, toda morali smo se končno le uveriti, da je res.

Tužnih src se je dva dni nato zbrala uprava društva v društveni dvorani na žalno sejo. Br. starosta Jevec otvoril je sednico s težko izraženimi besedami to neprisakovano sejo in v kratkem načelu načelnikov. Tužnih src se je dva dana nato z

Zupa Mostar

MOSTAR. — III Župske utakmice društava i četa-pobednica u pojedinim matičnim društvima, održane u Mostaru 29 i 30 septembra 1934 god. Vredno je istaknuti, da i čete mostarske župe već po treći put sudeluju utakmicama i svake godine sa sve više takmičara. Tim se uspeva da materijal postaje sve bolji i da se tehnički sve više usavršava. Dok su se prve i druge utakmice bile samo na dva skoka, jedno bacanje i jedno trčanje, ove se godine seoski Sokoli ogledaše u šesteroboju i nastupom s prostim vežbama t. j. u osam disciplina. Na ovaj se način postiglo jedno iskustvo više tim pre što se nisu takmičili pojedinci, nego četa odelenja od 10 članova. Efekat je bio dobar, jer se učinilo da se veći broj u pojedinim četama ne samo angažuje nego i zainteresuje za grane luke atletike. Da bi se bolje shvatilo cilj i važnost ovih utakmica, treba nalažeći, da su po matičnim društvima bila izlučena takmičenja, za naslov pravaka u društvu, koja četa stiče pravo da ide na župska takmičenja. U tim izlučenim takmičenjima učestvovalo je 1070 članova iz 100 sokolskih četa i 168 muškog naraštaja iz 26 sokolskih četa, ukupno 1238 takmičara sa sela, a od ovih se pobednici i pobednici ogledaše junaci na župskim takmičenjima. Kod saveznih utakmica u Zagrebu, župa je poslala 40 takmičara za razne grane luke atletike i postigli prema rutiniranim takmičarima i sposobnjim tahniciama odlične rezultate, da im se svaki iskreno divio. Još se više moramo diviti snazi četnih takmičara kad se uzme u obzir, da su svi takmičari, njih 1070, prošli kroz takmičenje u skoku vis iz zaleta, skoku u dalj iz zaleta, bacanju kugle, bacanju kopljia, trčanju na 100 metara i 1500 metara, što znači jedan ogroman napredak, a ovakav broj nije mogao videti ni na saveznim takmičenjima.

Kad se uzme u obzir teren gde postoje nađe čete, neiskusno tehničko po- jedinacko vodstvo u našim četama, tek se onda može pravilno da proceni kvalitet naših takmičara sa sela, što dokazuje

Brat Marijan Blažević, četa Bijela, pobednik u skoku, Mostar, 29, 30 IX 1934

zuju ovi postignuti rezultati: I mesto četa Nadinići (Gacko) sa 3526.78 tač., II. mesto četa Prebilovci (Capljina) sa 3400.57 tačaka, III mesto četa Plana (Bileća) sa 3343.35 tačaka, IV mesto četa Lipnik (Avtovac) sa 3104.49 tačaka, V mesto četa Bijela (Konjic) sa 2901.15 tačaka, VI mesto četa Dživar (Trebinje) sa 2428.10 tačaka, VII mesto četa Zaton (Dubrovnik) sa 2299.10 tačaka, VIII mesto četa Bijelo Polje (Mostar) sa 2297.40 tačaka.

Kao pojedinci postigli su prva tri mesta: I mesto br. Blažević Marijan (Bijela) sa 597.75 tačaka, II mesto br. Samardžić Mile (Plana) sa 492.50 tačaka, III mesto br. Brnjašić Jovo (Prebilovci) sa 490.92 tačaka.

U pojedinim granama postignuti su ovi rezultati: 1) Skok u vis iz zaleta br. Blažević Marijan (Bijela) 145 cm, 2) Skok u dalj iz zaleta br. Blažević Marijan (Bijela) 561 cm, 3) Bacanje kugle 7½ kg br. Mastilović Drago (Nadinici) 11.50 metara, 4) Bacanje kopinja 800 g br. Blažević Marijan (Bijela) 48.56 metara, 5) Trčanje 100 m br. Blažević Marijan (Bijela) 12.9 sekundi, 6) Trčanje 1500 m br. Budalica Junuz (Dživar) 4.57 minuta.

Kada se uzme u obzir da su pojedinci moralni da se ogledaju u svih šest disciplina s nastupom i prostim vežbama, onda je rezultat iznad svakog očekivanja, jer se nisu mogli pojedinci takmičiti u pojedinim granama nego u svim, što ih je naravno oslabilo u njihovoj pojedinoj disciplini. Da se vidi, da bi se bili postigli još jači rezultati da su došli na takmičenja i oni, koji su zbog svojih deljenja otpali u izlučnim takmičenjima, iznosimo rezultate pojedinaca u društvenim takmičenjima:

1) Skok u vis iz zaleta br. Samardžić Milorad (Plana) 170 cm, 2) Skok u dalj iz zaleta Sabrija Pošć (Munj) 607 cm, 3) Bacanje kugle Bogdan Svorcan (Meka Gruda) 13.52 cm, 4) Bacanje kopinja br. Bogdana Svorcan (Meka Gruda) 50.05 metara, 5) Trčanje 100 metara Sarenac Spirko (Stepen) 12 sekundi, 6) Trčanje 1500 metara Hamid Kljako (Rast Odžak) 4.18.12 minuta.

Iz ovog se vidi da je materijal naših četa odličan, a bio bi još bolji, da naše čete imaju udobne vežbaonice i letnja vežbališta i sve potrebne sprave. Naraštaj sokolskih četa uzeo je vidnog učešća u izlučnim takmičenjima i postiglo vidne rezultate, ali na župskim i pored najbolje volje nije moglo doći usled gore iznetih činjenica. Utakmicanja župskim prisustvovala je samo jedna četa iz Bačevića (Mostar) sa 1731 tačku. Pojedinci: I br. Soldo Nikola sa 431 tačku, II br. Savić Jovo sa 363 tačke, III br. Golo Danilo sa 232.50 tačke.

U pojedinim granama postignuti su sledeći rezultati: 1) Skok u vis iz zaleta Soldo Nikola 145 cm, 2) Skok u dalj iz zaleta Soldo Nikola 520 cm, 3) Bacanje kugle 5 kg Soldo Nikola 12.23 metra, 4) Trčanje 100 metara Soldo Nikola za 13.4 sekunde.

Time su utakmice sokolskih četa u ovoj godini bile završene.

Utakmice društava

Održane su III utakmice sokolskih društava župe Mostar 29 i 30 septembra u Mostaru. Interesovanje za ove utakmice nije bilo veliko kao prošle godine iz razloga toga, što su sva društva bila finansijski istrošena na dva velika sleta u Zagrebu i Sarajevu, ali i pored svega toga, da je bilo više odusvjetljenja i razumevanja uspeh je mogao biti veći. Takmičenja su provedene u potpunom redu i u uzornoj disciplini svih takmičara. Utakmicanja su pristupila sledeća društva: Capljina, Imotski, Ljubuški, Konjic, Metković, Mostar, Nevesinje i Stolac sa sledećim brojem takmičara-četničkih: članova 52, četnica 20, muškog naraštaja 35 i ženskog naraštaja 14, ukupno 121 pojedinačnica sa 16 odelenja. Takmičenje je obavljeno ovako:

Članovi: I) Srednji razdeo: takmičili u prostim vežbama, krugovima, razboju, vratilu, bacanju kugle, trčanju 400 m, skoku u vis, u skoku u daljinu sa zaletom. Utakmičari prijavljeni iz društava: Mostar i Ljubuški 8 pojedinačnih i plasirala se u prvu trojicu: I mesto br. Dračić Miloš, Mostar, sa 574.59 tačaka. II mesto br. Savić Čedo, Mostar, sa 549.52 tačaka. III mesto br. Dračić Đešim, Mostar, sa 528.95 tačaka.

2) Sesterboj: takmičilo se u prostim vežbama, skoku u vis, skoku u daljinu, bacanju kugle, bacanju diskata, trčanju na 100 i 1500 metara. Utakmičari i odelenja prijavljeni iz društava: Capljina, Ljubuški i Konjice s tri odelenja i 24 pojedinačna. Rezultat je sledeći: I mesto društvo Ljubuški sa 11.131.17 tačaka. II mesto društvo Capljina sa 11.092.72 tačaka. III mesto društvo Konjic sa 7.797.86 tačaka.

Pojedinci: I mesto br. Milinić Risto sa 2.551.62 tačke, II mesto br. Šišić Mehmedalija sa 2.188.57 tačke, III mesto br. Dizdarević Čazim sa 2.171.12 tačke.

Nizi razdeo: Takmičilo se u prostim vežbama, vežbama na gredi, penjanju uz uže 5 met. visine, skoku u vis, skoku u dalj, bacanje kopinja i trčanje preko prepona 75 cm 110 metara. Utakmičari prijavljeni iz društava: Mostar, Metković i Nevesinje 3 odelenja sa 20 pojedinačna, rezultat je sledeći: Odeljenja: I mesto društvo Mostar sa 3519.56 tačaka. II mesto društvo Metković sa 3470.91 tačaka. III mesto društvo Nevesinje sa 3260.10 tačaka.

Pojedinci: I mesto br. Milinić Risto sa 2.551.62 tačke, II mesto br. Šišić Mehmedalija sa 2.188.57 tačke, III mesto br. Dizdarević Čazim sa 2.171.12 tačke.

Nizi razdeo: Takmičilo se u prostim vežbama, vežbama na gredi, penjanju uz uže 5 met. visine, skoku u vis, skoku u dalj, bacanje kopinja i trčanje preko prepona 75 cm 110 metara. Utakmičari prijavljeni iz društava: Mostar, Metković i Nevesinje 3 odelenja sa 20 pojedinačna, rezultat je sledeći: Odeljenja: I mesto društvo Mostar sa 3519.56 tačaka. II mesto društvo Metković sa 3470.91 tačaka. III mesto društvo Nevesinje sa 3260.10 tačaka.

Pojedinci: I mesto br. Milinić Risto sa 2.551.62 tačke, II mesto br. Šišić Mehmedalija sa 2.188.57 tačke, III mesto br. Dizdarević Čazim sa 2.171.12 tačke.

Zenski naraštaj. Viši razdeo: Takmičilo se u prostim vežbama, razboju, vratilu, bacanju kopinja, skok u vis i trčanje na 80 metara. Takmičilo se društvo Mostar kao odelenje sa 7 pojedinačna, rezultat je 2129.50 tačaka.

Pojedinci: I mesto sestra Bejatović Ranka sa 344 tačke, II mesto sestra Kokotović Sofija sa 341 tačku, III mesto sestra Jevtić Vidosava sa 325.50 tačke.

Nizi razdeo: Takmičenje je obavljeno u granama: prostim vežbama, ba-

Džemal (Mostar) 90 tačaka, 11) Bacanje kugle br. Bosnić Dušan (Konjic) 10.60 metara, 12) Skok u vis br. Merdžo Edhem (Capljina) 155 cm, 13) Bacanje diskata br. Hrnjičević Reško (Ljubuški) 28.40 metara, 14) Greda br. Mujić Ahmet (Mostar) 95 tačaka, 15) Penjanje u uže 5 m br. Mišur Slobodan (Metković) za 8 sek.

Članice: Viši razdeo: takmičenje se vršilo u prostim vežbama, vratilu, razboju, bacanju kopinja, skoku u vis i trčanju 100 metara. Pristupila društva: Imotski i Mostar sa 14 pojedinačni. Uspeh je sledeći: I mesto društvo Imotski sa 2.022.45 tačaka, II mesto društvo Mostar sa 1.815.25 tačaka.

Pojedinci: I mesto sestra Poštenjak Anka (Imotski) sa 359.15 tačka, II mesto sestra Rako Zorka (Imotski) sa 313.18 tačaka, III mesto sestra Lončar Milka (Imotski) sa 313 tačka.

Nizi razdeo: Takmičilo se u prostim vežbama, gredi, krugovima, bacanje kugle 4 kg, skok u dalj i trčanje 100 metara. Takmičilo se društvo Mostar sa 8 pojedinačni. Uspeh je sledeći:

1) Proste vežbe sestra Poštenjak Anka (Imotski) sa 359.15 tačaka, II mesto sestra Rako Zorka (Imotski) sa 313.18 tačaka, III mesto sestra Lončar Milka (Imotski) sa 313 tačka.

Pozdrav starešine br. Čede Milića pre početka utakmice, 29, 30 IX 1934 u Mostaru

Odeljenje sa 1888.96 tačaka. Pojedinci: I mesto sestra Pavčić Nedra sa 369 tačaka, II mesto sestra Družinec Amalija sa 338.70 tačaka, III mesto sestra Toholj Milenka sa 311.12 tačaka.

U oba razdela u pojedinim granama rezultat je bio sledeći: 1) Proste vežbe Konjica Stasa (Mostar) 100 tačaka, 2) Skok u daljinu Toholj Milenka (Mostar) 355 cm, 3) Bacanje kopinja Ivanišević Anda (Imotski) 26.90 metara, 4) Trčanje 100 metara Poštenjak Anka (Imotski) za 15 sekundi, 5) Krugovi Raka Zorka (Imotski) sa 95 tačaka, 6) Vratilo Rako Zorka (Imotski) 93 tačke, 7) Kugla 4 kg oberečke Pavčić Nedra (Mostar) 13.26 metara, 8) Skok u vis Lončar Milka (Imotski) 125 cm, 9) Vežba na gredi sestra Toholj Milojka (Mostar) sa 100 tačaka.

Muški naraštaj. Srednji razdeo: Takmičenje je vršeno u sledećim disciplinama: proste vežbe, vežbe na gredi, hrvanje, penjanje uz uže 5 metara, skok u dalj, skok u vis, trčanje 60 metara i bacanje kopinja. Utakmici su pristupila društva: Mostar i Stolac sa 15 pojedinačni. Uspeh je bio sledeći:

Odeljenja: I mesto društvo Mostar sa 3645.78 tačaka, II mesto društvo Stolac sa 3352.50 tačaka.

Pojedinci: I mesto br. Popovac Mustafa (Mostar) sa 675 tačaka, II mesto br. Andrić Šava (Stolac) sa 658.50 tačaka, III mesto br. Fejić Esad (Mostar) sa 637.75 tačaka.

Nizi razdeo: Takmičenje je izvršeno u sledećim disciplinama: proste vežbe, vežbe na gredi, u raznolikostima, vežbama na stalcima, skoku u vis, skoku u dalj, trčanju 60 metara i bacanje kugle 5 kg. Utakmici su pristupila društva: Konjic i Mostar 3 odelenja i 20 pojedinačni. Uspeh je bio sledeći:

Odeljenja: I mesto društvo Mostar sa 3645.78 tačaka, II mesto društvo Stolac sa 3352.50 tačaka.

Pojedinci: I mesto br. Popovac Mustafa (Mostar) sa 675 tačaka, II mesto br. Andrić Šava (Stolac) sa 658.50 tačaka, III mesto br. Fejić Esad (Mostar) sa 637.75 tačaka.

Nizi razdeo: Takmičenje je izvršeno u sledećim disciplinama: proste vežbe, vežbe na gredi, u raznolikostima, vežbama na stalcima, skoku u vis, skoku u dalj, trčanju 60 metara i bacanje kugle 5 kg. Utakmici su pristupila društva: Konjic i Mostar 3 odelenja i 20 pojedinačni. Uspeh je bio sledeći:

Odeljenja: I mesto društvo Mostar sa 3645.78 tačaka, II mesto društvo Stolac sa 3352.50 tačaka.

Pojedinci: I mesto br. Popovac Mustafa (Mostar) sa 675 tačaka, II mesto br. Andrić Šava (Stolac) sa 658.50 tačaka, III mesto br. Fejić Esad (Mostar) sa 637.75 tačaka.

Nizi razdeo: Takmičenje je izvršeno u sledećim disciplinama: proste vežbe, vežbe na gredi, u raznolikostima, vežbama na stalcima, skoku u vis, skoku u dalj, trčanju 60 metara i bacanje kugle 5 kg. Utakmici su pristupila društva: Konjic i Mostar 3 odelenja i 20 pojedinačni. Uspeh je bio sledeći:

Odeljenja: I mesto društvo Mostar sa 3645.78 tačaka, II mesto društvo Stolac sa 3352.50 tačaka.

Pojedinci: I mesto br. Popovac Mustafa (Mostar) sa 675 tačaka, II mesto br. Andrić Šava (Stolac) sa 658.50 tačaka, III mesto br. Fejić Esad (Mostar) sa 637.75 tačaka.

Nizi razdeo: Takmičenje je izvršeno u sledećim disciplinama: proste vežbe, vežbe na gredi, u raznolikostima, vežbama na stalcima, skoku u vis, skoku u dalj, trčanju 60 metara i bacanje kugle 5 kg. Utakmici su pristupila društva: Konjic i Mostar 3 odelenja i 20 pojedinačni. Uspeh je bio sledeći:

Odeljenja: I mesto društvo Mostar sa 3645.78 tačaka, II mesto društvo Stolac sa 3352.50 tačaka.

Pojedinci: I mesto br. Popovac Mustafa (Mostar) sa 675 tačaka, II mesto br. Andrić Šava (Stolac) sa 658.50 tačaka, III mesto br. Fejić Esad (Mostar) sa 637.75 tačaka.

Nizi razdeo: Takmičenje je izvršeno u sledećim disciplinama: proste vežbe, vežbe na gredi, u raznolikostima, vežbama na stalcima, skoku u vis, skoku u dalj, trčanju 60 metara i bacanje kugle 5 kg. Utakmici su pristupila društva: Konjic i Mostar 3 odelenja i 20 pojedinačni. Uspeh je bio sledeći:

Odeljenja: I mesto društvo Mostar sa 3645.78 tačaka, II mesto društvo Stolac sa 3352.

ROSJAVA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

južnosrbijanskim naglaskom, vrši obred parastosa, kratkim ali vrlo dirljivim govorom povečava nam suze brat Bajramović. U džamiji je održao duži vrlo dirljivi govor mesni učitelj Čulafić Petar. Govor je završen burnim klicanjem »Slava Heroju Mučeniku blaženopočivšem Kralju!« Starešina Sokolske čete Fatnica brat Čulafić, poziva prisutne da u 3.45 sati posle podne prisustvuju komemorativnoj skupštini fatničke Sokolske čete u školskoj zgradi.

Oko 3 sati posle podne održana je komemoracija u školskoj zgradi. Prigodno slovo održao je četni starešina br. Čulafić.

KONJIC. — Komemoracija. Na dan sahrane Blaženopočivšeg Kralja Aleksandru odalo je Sokolsko društvo Konjic dužnu poštu Njegovoj seni. Sve članstvo prisustvovalo je zadušnicama, pomenu i molitvama, koje su održane u mesnim bogomoljama.

Posle podne u 15 časova bio je skup članstva svih kategorija na igraštu pred Sokolanom. Starešina društva brat Salem Repovac održao je vrlo dirljiv govor, u kome je istakao sve vrline i zasluge Prvog Sokola, Blaženopočivšeg Kralja, koji je za našu slobodu i naše jedinstvo žrtvovao Svoj život. Poziva sve članstvo, da u času kada se telo Blaženopočivšeg Kralja polaze u grobnici Njegovih Predaka, da se oda pošta sružnjom od 5 minuta. Nastaje dubok tajac, na svim licima primeće se duboka bol. Iza toga jednoodusno celi skup klječe: »Slava Kralju Mučeniku!« i »Živeo Kralj Petar II!«. Zatim na poziv brata starešine sve članstvo polaze zakletvu, da će verno čuvati amanet, koji je Blaženopočivši Kralj ostavio »Čuvajte Jugoslaviju!«.

Isto tako u svim četama na području matičnog društva održane su komemorativne sednice, na kojima su članovi sokolskih četa položili zavet, da će »Čuvati Jugoslaviju!«.

KONJIC. — Tromesečna sednica sokolskih četa. 21. oktobra održana je tromesečna sednica u sokolani Sokolskog društva u Konjicu. Prisutno je je bilo ispred sokolskih četa 26 izaslanika, a ispred matičnog društva 8 odbornika. Delegat Sokolske župe iz Mostara bio je brat Hasan Džikić.

Sednici je otorio žalobnim govorom brat Svetozar Mužićević, zamenik starešine, i na njegov poziv prisutni odali su poštu Seni Blaženopočivšeg Kralja šutnjom od dve minute.

Iza toga izaslanici sokolskih četa podneli su izvestaje o radu i uspehu u prošlom tromesečju.

Nakon dovršenog dnevnog reda ove sednica delegat župe brat Džikić održao je govor, u kom je naglasio dužnosti i zadaće Sokola nakon smrti Blaženopočivšeg našeg Kralja.

Između ostalog prva i sveta dužnost jest da upregnemo sve naše snaže za što jači, intenzivniji rad na dobro naše nedeljive domovine Jugoslavije, jer time ćemo se odužiti zavetu, koji smo položili na Amanet našeg Prvog Sokola, Blaženopočivšeg Kralja.

Iza toga donešeni su zaključci za budući rad kod sokolskih četa na sebi. Obzirom na doba godine taj se rad imade kretati u glavnom u prosvetnom pravcu.

Nakon toga sednica je zaključena.

KONJIC. — Društveni prednjački tečaj. Prednjački tečaj, koji se imao održati u Sokolskom društvu u Konjicu početkom od 15. oktobra o. g. bio je ođoden usled duboke narodne žalosti.

Medutim Sok. župa u Mostaru odobrila je, da se prednjački tečaj nastavi, te je isti otpočeo dne 24. oktobra pod vodstvom župskog prednjačkog brata Ivana Sedlačeka.

Za pohadjanje tečaja prijavilo se do sada 17 članova i 6 članica, a tečaj će trajati 15 dana.

LOKVE. — Javna vežba. Sokolska četa Lokve, priredila je u nedelju 7. oktobra svoju prvu javnu vežbu s akademijom.

Na vežbi je sudjelovala četa iz Donjeg Poplata sa zavidnim brojem svojih članova, koje je predvodio njihov učitelj br. N. Vukasović.

Društvo Stolac zastupao je brat dr. V. Lamardžić, koji je bio i voda društvene glazbe.

Članovi naše čete uložili su mnogo truda, da bi ova prva javna vežba što bolje uspela. Tom vežbom trebalo je na vidan način u našem selu manifestovati sokolsku ideju i pokazati rezultat rada čete. Taj dan besnio je jak sever, a plavo nebo prekrivali su gusti i tamni oblaci, noseći sobom kišu da je danog momenta izliju na zemlju. To beši glavni razlog da je poseta javnog časa bila dosta slaba. Ali sve to nije obeshrabriло Sokole.

U 3. sata formirala se povorka od velikog broja članova i drugih seljana. Na čelu povorce isla je glazba pod vodstvom kapelnika brata Stjepa Zamole. Povorka je prošla glavnom ulicom selja, te je na meštane učinila lepotišak. U 4. sata počela je vežba. Nastupala su deca i naraštaj. Uz pratnju glazbe ovi seoski mališani izveli su vežbe veoma dobro. Zatim nastupaju pod vodstvom brata Branka Mihića,

članovi čete Lokve i Donjeg Poplata, te uz pratnju divne melodije izvode sve sletske vežbe veoma skladno, radi čega su bili nagradeni burnim aplauzom. Na kraju su nastupila deca predvodena od brata Č. Mihića, ali njihove simpatične igre prekine kiša, pa je time bila i završena javna vežba.

Uveče je u prostorijama osnovne škole održana akademija, koju je, pred velikim brojem posetilaca, otvorio jednako vrlo lepmi govorom naš starešina br. Lj. Pjaca. Posle toga izvelo je nekoliko naraštaja deklamacije. Brat Maksim Pjaca otpjevao je uz gusle jednu lepu sokolsku pesmu. Program je bio završen komandom »Tera opoziciju», koji su članovi izveli veoma dobro. Nakon toga nastalo je narodno veselje.

Materijalni je uspeh zadovoljavajući, a moralni odličan. A. V.

OREBIĆ. — Komemoracija. Strašna vest o umorstvu Viteškog Kralja ubila nas sve. Celokupna uprava Sokolskog društva sastala se odmah na vanrednu sednicu s koje tek može da se sabere i otpošije sažalni telegram. I opštinski većnici su odmah na okupu. Dok se na svačijem lieu odražava duboka bol, koja se tek velikim naporom svaljava, načelnik jedva može da pročita par reči, kao i telegram žalosti i vernosti. Jadranjska straža, Citaonica »Sloga«, Društvo za poboljšanje Jugoslavije, matica izrazuju takoder telegrafskim putem svoju bol, ali i svoju vernošću Nasledniku Kralja Mučenika. Uruči se komemorativne sednice. Izabire se odbor, koji će organizovati skupni zadnji S Bogom! kada telo Viteškog Kralja Mučenika prode kanalom. Sok. društvo upućuje proglašenje na članstvo i narod. Sve su kuće zastre crnim. Neku i nedovoljno, ali nigde crne tkanine, pa čak ni crnog papira.

Celu noć s pripravljenim bakljima i svećama čekalo je pučanstvo na prolaz »Dubrovnik«. Čekalo je nestreljivo nešto, za što bi i svoj život dalo, a da to nikad nije dočekalo. Priatori tog čekanja bili su potresni. »Dubrovnik« je prošao vani... i svet se tada razšao. Prestatvenci opštine i svih društava, a i pojedinci krenule za Split, drugi za Beograd, da na većni počinak otpatre svog ljubljenog Kralja.

Na dan pogreba u Beogradu upriličena je javna rasveta. Pred izloženim slike Viteškog Kralja Ujedinitelja, koje su izložene u javnim lokalima, društvinama, školama, gore kandila i čitaš zadnje Kraljeve reči. Crkva je puna, ko nikad. Župnik Milić upravlja dirljivim rečima, iz sreća, odaje ga država reč i suze, provocira samo novu bol, nove suze i plač. Među zborom Sok. društva završava obred pevanjem himne. Zatim zadužnice u opšt. dvojani po obredu pravoslavne crkve.

Sok. društvo urice u 15 sati komemorativnu sednicu čitavog članstva. Dolazi na nju svekoliko građanstvo i sva ostala društva. Opštinska dvorana ne može sve da primi. Brat V. Alj托ov govor žalosno slovo. U momentu, kada se 5 minutnim čutanjem, iskazuje poštovanje seni Velikog Kralja, čije se mrtvo telo predaje materi zemlji, nastaje uzbudljivo jecanje, oči se crvene, usne se skupljaju, a suze boli kazuju, što se rečima ne može kazati. Tako su Orebčani oplakali svog ljubljenog Kralja.

Župa Niš

ZAJEČAR. — Komemoracija. Sokolsko društvo Zaječar održalo je 14. oktobra 1934 u 16 časova u punoj sali Etnografskog doma, komemorativnu sednicu, u slavu blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandru I Ujedinitelju.

Starešina društva brat Mihailo Tuman otvara sednicu s nekoliko reči u 16 časova. Starešina moli brata Cvetinčanina, kroz časnicu, kao prosvetara, da održi govor o Velikom Kralju. Govor brata Cvetinčanina saslušan je s velikom pozornosću. Svoj govor završio je poklickom: »Slava Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju!«

Potom je govorio brat Husein Brkić, prosvetar župe. On je skrenuo pažnju braći Sokolima da u danima opštne narodne žalosti sačuvaju hladnokrvnost i mir, da ne nasedaju glasinama, nego da spokojnim mirom gledaju u budućnost i da uvek budu nosioci mira i bratske slogs. Zatim su poslane 2 depeše.

Sokolska župa Sarajevo odlučila je da se skrene pažnja svim Sokolima, te je izdat i proglašen na članove.

Sarajevska župa dobila je više telegrama sauzešća povodom mučenike smrti Viteškog Kralja Aleksandru I Ujedinitelja, sa željom, da ih dostavi na Najviše mesto, kao i čestitki novom Kralju Petru II.

Župa Niš

MAKARSKA. — Komemoracija. Tragična smrt našeg Velikog i Viteškog Kralja Aleksandru I Ujedinitelja izazvala je bolne, ljute i grčevite trzaje srdaca i kod makarskih Sokolovača isto onako kao i kod celoga našeg naroda.

I Makarska i makarski Sokolovi dolično su zasvedčili kolike su nadu i s kojim pjetetom gledali na velebiti Lik Kralja Heroja i to jedinstvenim svojim učešćem na komemoracijama. Još dana 12. oktobra bila je sazvana izvanredna sednica općinskog veća u dupko punim općinskim prostorijama, gde je istu otvorio opć. pretsednik i brat Marcel Barbieri u dirljiv žaloban govor, dok iz duše izlivene nežne reči brata Uroševića, sreškog načelnika, ne izazvaju opć. greaj i plač. Naveće pak istog dana Sokolsko društvo sa svim svojim članstvom, narastajem i decom komemoriralo je u prostorijama Sokolskog doma, gde je brat R. Radovanović na isti način sa suzama u očima govorio o teškom udesu koji nas je pogodio, o velikim delima neumrljih Oca-Kralja, naročito o Njegovu amanetu i životnim idejama vodiljama: »Čuvajte našu more...«, »Čuvajte našu rodnu i državno jedinstvo...« i »Čuvajte Mi Jugoslaviju...«, sintetički utovljeni u »Čuvajte Otadžbinu!«. Za-

blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem na ta načina, da se u zelo velikem številu udeležili lepo urejenega žalnega sprevoda.

Po končanem cerkvjenom opravilu se je vršila pred crkvom žalna manifestacija. Te žalne svećanosti so se udeležile vse šole, Sokolska četa, Gašinsko društvo, uradi, oružništvo, društvo kmetskih fantov u deklet, terše mnogo drugega občinstva.

Po kratkem, tada zbranem žalnem govoru, ki ga je imel br. Kalan Maks, šolski upravitelj u tajnik Sokolske čete Šmihel, se je zapela tudi žalostinka »Vigred se povrne«.

Šmihelčani so pokazali veliko suočanje s izgubom našeg blaženopočivnog Kralja, učenici su učinili žalnu svećanost, a učitelji su učinili žalnu svećanost.

Župa Sarajevo

PALE. — Komemoracija. 11. oktobra uveče u Sokolskom domu Sokoli su slavili uspomenu svog prvog Sokola. Starešina br. Božidar Savić otvorio je sednicu u punoj tišini, koju je narušavalo samo po koji ječaj. Govorio je o dubokom tuzi za Kraljem Ujediniteljem i o vernosti Kralju Petru II.

Svi su bili duboko ganuti. Zatim je prosvetarica društva s. Radojka Savić, bleda od uzbudjenja, državim glasom u kome grecaju suze, govorila o Kralju.

Sve plaće a onda jedan ječaj momenat. Sokoli ispod hajdučke Romanije krvavio se zaklinju. Sestra Savić glasno uzbudjenim glasom čita, a ovi glasno ponavljuju:

»Nad odrom Velikog Kralja Mučenika i Vode narodnog Aleksandra I krunem se Svetom Bogom i svim štimi. Moje milo i sveto da cu čitav svoj život posvetiti da ispunim zavet, koji nam je na samrti ostavio Veliki Kralj: Čuvajte Jugoslaviju! Za Jugoslaviju, za narodnu slagu i bratsku ljubav, za Kralja Petra II, daču ako treba i svoj život i služišću do zadnjeg datha da izvršimo amanet koji nam je ostavio naš prvi Šoko, naš Vod i prvi Kralj jugoslavenski. Tako mi Bog pomogao.«

Na koncu poslana je Sokolskoj župi depeša.

SARAJEVO. — Komemoracija. Sarajevska Sokolska župa s društvinama Sarajevske župe sastala se u povorku, te se okupio ispred Sokolskog doma, gde je takoder dirljivom tišinom održao govor i brat postavšina dr. Klemene Puhaljević, zavrsivši ovim rečima: »Sledeći stopi Viteškoga Kralja kao našeg najvećeg uzora u domoljublju i hrabrosti, svim gradanskim vrlinama i čoveštvu, te idući Njegovim putem i po Njegovoj velikoj u dve reči izraženoj oporuci, koja neka nam prožime i krv i kosti, i potpuno se predajući radu na dobro mladog nam Kralja Petra II, veličini i slavi Otadžbine — najbolje ćemo se odužiti Njemu, Kralju-Vitezu, koji nas je Svojom krvlju i smrću duhovno ujedinio ka drugi niko i nikad pre Njega. Zato: Mi Sokoli, dok se naša zaveta s pretstavnicima društva i grada pobožno klanja pred seninom Njegovim, zavetujmo se da ćemo neoklanjano čuvati i očuvati Njegov sveti amanet, a okreću se licem prema Beogradu — »Tebi, Kralju-Vitez, Kralju-Heroje, Kralju-Sokole, Kralju-Mučenice, najčistiji Sine ove zemlje i naroda, Vrhovni komandanto naše slavne vojske, neka je — Večna slava!«

Posle podne makarsko Sokolstvo i građanstvo sabralo se u 15 sati na Vilsonovu obali, te u posvećenoj tišini i okrenuto licem prema Beogradu i Oplencu, a podignute glave odalo je poslednju počast i poslednji pozdrav svom ljubljenom Kralju u petminutnoj suti i u tihoj molitvi, u duhu i misli, te zavetom da će svi ko jedan vršiti sviđati sreću amanet: »Čuvajte Jugoslaviju!«, a zatim je Gradska glazba intonirala državnu himnu. Množina pak grla dostojanstveno i gromko klinkula je trokratno: »Slava i hvala Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju!« »Živilo Njegovo Veličanstvo Kralj Petar III!« »Živilo velika, močna i nedeljiva Jugoslavija!«

Time je Makarska i makarski Sokol s najvećim bolom u duši i najvećim pjetetom, mirno i disciplinovano, ali i sa stisnutim usnicama i učvilenim srećem komemorirao smrt i sahranu najvećeg Jugoslovena — Viteza i Sokola — Juvečka.

STARIGRAD. — Komemoracija.

Nije moguće u kratkim potezima opisati veliku bol i sućut, koju je narod iskazivao svom Kralju Heroju, od časa saznanja Njegove tragične smrti. Sav je grad u crnini, a u Sokolskom društву u prostorijama svojim postavljena je slika okružena vencem lovora, masline i trna, zatim poprsje Kraljevo na crnom stolu ovijeno crnim florom s dva starinska gorička kandila. Dan sahrane blagopocivšeg Kralja inicijativom općine, Sokolskog društva i ostalih u mestu, društvo sa svim kategorijama i čitavim građanstvom prisustvovao je parastosu u stolnoj crkvi, gde je bio katalaf, oko kojega je bila postavljena počasna sokolska straža

će naše jače združenje, naš večni zavet Jugoslaviji i njenom jedinstvu.

Pri spomenu našeg nacionalnog jedinstva uvek ćemo se sećati Velikog i Svetlog Lika našeg ljubljene Kralja, koji je njegov tvorac. Ona usta koja su proklamirala to jedinstvo doista su umukla, ali Njegov duh, pun idealna i državničke pronicavosti, živeće večno među nama. Dok bude i jednog Jugoslovena, jednog jedinog Sokola, s najvećim pjetetom sećaće se ovoga velikoga Kralja, velikog državnika i velikog Sokola. Sve što je stvorio, bilo je veliko, lepo, mudro i plemenito, jer veliki muž samo velika dela stvara. U svojim najtežim časovima, bio je uvek na visini. Veliki Kralj je umro. Nad Njegovim ostrom položićem ujedno zavet vernosti i odanosti Njegovom Sinu, Našem dosadašnjem Sokolskom starešini, Kralju našemu Petru II. Živeo Kralj!«

Nakon toga su svih prisutni položili zavet vernosti i odanosti Njeg. Veličanstvu Kralju Petru II s trokratnim Živeo i trokratnim »Slava Viteškom Kralju Aleksandru Prvom Ujedinitelju!«

DELNICE. — Komemoracija. Sokolsko društvo Delnice održalo je 18. oktobra nakon zadušnica prigodom mučeničke smrti blagopocivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja komemorativnu sednicu u dvorani Sokolskog doma.

Pozivu Sokolskog društva da se oda poslednja pošta Velikom Kralju, Heroju i Mučeniku odazvalo se celokupno građanstvo i članstvo. Dvorana još nedovršenog Sokolskog doma, bila je dupkom puna građana svih slojeva, a naročito je pao u oči veliki broj sećaka i seljakinja. Na svim licima čitala se teška tuga i duboka bol za neprežaljenim i nenadoknadišim Pokojnikom.

Sednicu je otvorio starešina brat dr. Milan Forenbaher govorom u kojem je istaknuo veličinu i vrlinu Kralja Mučenika, kao i gubitak koji Njegovom preoranom smrću teško osciće naš narod, celokupno jugoslovensko Sokolstvo.

Za govoru brata starešine u mračnoj i u duboku crninu zavijenoj sokolskoj dvorani vladala je grobna tišina, prekidana od časa do časa jecanja slušalaca. Nakon završetka dirljivog govora brata Forenbahera tužno je odjekivalo spontani poklik svih prisutnih: »Slava Kralju Mučeniku!«

Nakon govora brata starešine oprostili se od milog Pokojnika gg. Dragutin Jelinck, predsednik općine, u ime građanstva, Mirko Drenovački i u ime Narodne čitaonice, Brgles Rudolf u ime obrtnika, Kajfeš Andrija u ime trgovaca, Majnarić Ivan u ime vatrogasca i ing. Jelovica Roman u ime sportskih udruženja.

Govornici su u svojim govorima isticali veliko razumevanje i osobitu pažnju Velikog Pokojnika za sve građane nacionale privrede i Njegovo neograničeno nastojanje i zanimanje oko boljštika i stvaranja srećnije budućnosti pripadnika svih staleža i slojeva našeg naroda.

Brat ing. Stjepan Frančišković recitovao je pesmu: »Mrtvom Kralju«, a pri koncu sednice govorio je g. Polkuljar Cyril, sreski načelnik. Njegove snažne reči duboko su potresle sve prisutne.

Sednicu je zaključio brat starešina apelom na celokupno građanstvo i članstvo da svaki pojedinačno duboko ureže u svoje srce poslednju želju i poslednju misao Viteškog Kralja Aleksandara I Ujedinitelja: »Čuvajte Jugoslaviju!« i da s tom mišlju u duhu stupi pred Prestolje Našeg Mladog Kralja Petra II s poklikom: »Živeo Kralj Petar II!«

KRASICA. — Komemoracija. Na dan pogreba blagopocivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, održana je u Krasici žalobna komemoracija uspomeni Njegovog svetog i mučenickog lika.

Kratak pomen u crkvi s pevanjem, iako bez ikakvih molitvi za pokoj večni Njegove duše, potresao je pučanstvo, koje je u sumama i u bolu našlo malo uteha.

Po održanom pomenu čitavo Sokolstvo i pučanstvo Krasice krenulo je u sokoljanu, gde se je imala održati komemoracija senama našeg dnevnog i nezaboravnog Vladara. — Sokolska dvorana u trenu oka bila je potpunoma zauzeta i mase ljudi, koje su neprestano stizavale morale su se zadržavati u hodniku na vratima, kako bi ipak moglo nešto čuti.

Na pozornici podignut je katafalk s velikom slikom Mučenika Viteškog Kralja Ujedinitelja. Oko njega sveće odavalo je tužan i potresan utisak.

Cetiri Sokola u odorama čuvala su mrtvačku stražu s izvučenim sabljama u ruci.

Narod koji je stizavao, nemo je čuo da ne bi time poremetio sveti i veličanstveni mir. Jecajući tih i nečujuci se, da i drugima dade priliku da se pokloni seni i uspomeni svog ljubljene Vladare.

Starešina brat M. Randić pojavio se je pokraj katafalka i plaćnim glasom nagovestio komemoraciju. Kličući Slava Kralju, ne moguće odoleti suzama i tako shrvan napusti svoje mesto.

Brat A. Margitić oda zatim počast uspomeni Viteškog Kralja. U oduljem govoru dao je maha osećajima i ljubavi prema senama nezaboravnog i nena-doknadišeg Jugoslovena — Viteškog Kralja Aleksandara I Ujedinitelja. Za njegovih reči, muškarci, žene, deca i malo i veliko, i žensko i muško, plakalo je i teško uzdisalo, sećajući se života blaženopočivšeg Vladara. Govornik je u svome govoru istakao put Njegov kroz život; istakao je uspehe Njegove i zasluge za vaskolički jugoslovenski svet; istakao takoder te zasluge Njegove za čitavi svet i za mir i ljubav u njemu. Istakao je nadalje njegove evenčane borbe za slobodu i ujedinjenje naroda; Njegov trnovit težak put, koji je vazda vedra i vesela čela snošio, bodreći svoj narod za neopisiva dela i uspehe.

Završavajući svoj govor br. Margitić obraća se narodu i poziva ga, da ne klone duhom. Velika je žrtva pala za spas i slobodu naroda; velika žrtva za mir i uspehan napredak.

Kličući Slava, neumrlom Kralju i želeći srećan život i napredak Nasledniku Njegovu, narod je prihvatio suzni očiju i jedva uzdržavajući bol i klicao Im »Slava«, »Živeo«. Pognute glave, brišući oči, izlazio je taj veliki narod u svome bolnom zanosu tihom i miru.

Jecaj i tuga prolamala je naše duše i svi se redom zaklesmo u dubini svojih duša: Kralju, čuvaćemo Tvój Jugoslaviju!

OMIŠALJ. — Komemoracija. Duboko potreseni atentatom na našeg blagopocivšeg Kralja Aleksandara I Ujedinitelja, svi članovi našeg Sokolskog društva sakupili su se sledećeg dana t. i. 10. oktobra na komemorativnu sednicu, na kojoj su osim članova našeg društva imali učestovanje i predstavnici ostalih društava u Omišlu.

Sednicu je otvorio br. starešina N. Turato najavivši prisutnima, da je Nj. Vel. naš Kralj Aleksandar mrtav, te istaknuvši ogroman gubitak koji je time zadesio naš narod. Br. starosta predaje reč br. N. Albanežu, koji iznaja velike zasluge blagopocivšeg Kralja Ujedinitelja, kao i brigu i skrb oko Svoga ljubljene naroda, za kojega je polozio i svoj dragoceni život, jer ga je neizmerno ljubio, htijuci mu učiniti srećnije dane u skoroj budućnosti. Da je užimao reč predstavnici ostalih društava i to g. Fugošić, župnik, g. A. Ilić, upravitelj gospodarskog društva, i I. Pindulić, elektromehaničar. Navedeni su prisutnima u glavnim potezima prikazali hrabrost i veličinu našeg blagopocivšeg Kralja Aleksandara I kao i Njegovu požrtvovnost, kojom je prirodnom prošlog svetskog rata izasao kao pravi borac i veliki junak, pokazivši primjer Svome narodu, kako se bori za jedinstvo i slobodu. Nije bio velik samo u ratu nego i u miru, jer se pokazao pravim pobornikom mira videći da se mirom postizava ljubav i kultura, a ratom da svoga nestaje. On je to i sam proživio i u video koliko je Njegov narod patio u ratu i koju je Golgotu pretrpio, zato je sve svoje sile i sav rad upravio cilju međunarodnog mira, za koji se i Sam toliko borio, da je u toj borbi pao žrtvom zverskog atentata.

Istoga dana učinjen je u sokolskoj dvorani katafalk sa slikom pokojnoga Kralja, zavijen u duboku crninu i urešen zelenilom i belim cvjećem, pred kojim su gorele sveće sive do tri dana izazive, tako da je dvorana dobila sliku male kapelice u koju su polazili muževi i žene, i klečeći molili se za dušu našeg neumrlog Kralja.

Nanog učinjen je u sokolskoj dvorani katafalka s slikom pokojnoga Kralja, zavijen u duboku crninu i urešen zelenilom i belim cvjećem, pred kojim su gorele sveće sive do tri dana izazive, tako da je dvorana dobila sliku male kapelice u koju su polazili muževi i žene, i klečeći molili se za dušu našeg neumrlog Kralja.

Nanog učinjen je u sokolskoj dvorani katafalka s slikom pokojnoga Kralja, zavijen u duboku crninu i urešen zelenilom i belim cvjećem, pred kojim su gorele sveće sive do tri dana izazive, tako da je dvorana dobila sliku male kapelice u koju su polazili muževi i žene, i klečeći molili se za dušu našeg neumrlog Kralja.

Po održanom pomenu čitavo Sokolstvo i pučanstvo Krasice krenulo je u sokoljanu, gde se je imala održati komemoracija senama našeg dnevnog i nezaboravnog Vladara. — Sokolska dvorana u trenu oka bila je potpunoma zauzeta i mase ljudi, koje su neprestano stizavale morale su se zadržavati u hodniku na vratima, kako bi ipak moglo nešto čuti.

Na pozornici podignut je katafalk s velikom slikom Mučenika Viteškog Kralja Ujedinitelja. Oko njega sveće odavalo je tužan i potresan utisak.

Cetiri Sokola u odorama čuvala su mrtvačku stražu s izvučenim sabljama u ruci.

Narod koji je stizavao, nemo je čuo da ne bi time poremetio sveti i veličanstveni mir. Jecajući tih i nečujuci se, da i drugima dade priliku da se pokloni seni i uspomeni svog ljubljene Vladare.

Starešina brat M. Randić pojavio se je pokraj katafalka i plaćnim glasom nagovestio komemoraciju. Kličući Slava Kralju, ne moguće odoleti suzama i tako shrvan napusti svoje mesto.

Ija. Nema tišina, žalosna lica svih Vrbnica izražavala su najveću tugu i bol za ljubljenim Vladarem. Iza crkvenog opela prisustvovao je Soko zajedničkom mesnom pomenu na trgu, gde je župnik g. M. Milović održao tužnom zboru žalobno slovo, iznesavši velike zasluge Kralja Ujedinitelja i Mirotvorce.

Naveće okupili su se svi Sokoli, pretstavnici oblasti i brojno općinstvo u sokolani te su u dubokoj tišini sa suzama u očima odali poslednju počast Kralju Mučeniku. Slika Viteškog Kralja Aleksandara I Ujedinitelja bila je ovančana favorom vencem, prekrivena crnim florom, okružena palmama, a sva prostorija oko nje prekrivena crnim draperijama. Kraj slike stajala su na straži 2 Sokola s izvučenim sabljama. Ta tužna slika obasjana svetlom uljanačica svih se duboko dojmila i potvrdila nam groznu istinu, da je mrtav On — naš Veliki Kralj.

Brat I. Polonijo recitovao je lepu Andelinovićevu pesmu »Naš mrtvi Kralj«, a brat prosvetar, A. Šverko je iza toga iznesao mukotrpni život i plogenjeni rad neumrlog Kralja. Prikazao Ga kao hrabrog Vojnika, neustrašivog Vojskovođu i mudrog Vladara, koji je tako tragično pao vršeci svoju miroljubivu akciju. Njegove reči duboko se dojmile svih prisutnih, koje je prožimala duboka bol, a čulo i jecanje i plač. Spontani i ganutljivi: »Slava Kralju Mučeniku« izvio se sreća svih prisutnih. Sestra M. Gršković recitirala je iza toga topo i osećajno R. Katalinićevu »Našem dobrom mrtvom Kralju«, a evo zbor u velikoj tuži potvrđio je u duši sveti zavet: Čuvaćemo Jugoslaviju!

Zupa Šibenik - Zadar

KRAPANJ. — Komemoracija. 18. oktobra o. g. svi su Sokoli i ostali sećaci napustili rad da se uz mogućnost pomoliti za upokoj Dušu plemenitog Kralja. Iza 7 sati uputila se je impozantna žalobna povorka Sokola i ostalih muščana put crkve noseći na čelu sliku blagopocivšeg Kralja obavijenu crnim. U prvom redu isli su predstavnici mesnih vlasti, starešina Sokola i pretstavnici svih mesnih društava. U povorci je sudelovalo celo mesto na broju oko 1500 duša. Završetak povorka sačinjavao su školska deca sa svojim nastavnicima. Sav taj ogroman svet ispunio je dupkom crkvi, samostanski kloštar i prostor pred crkvom. Muškarci i žene imali su u rukama sveće. Na sredini crkve podignut je veliki katafalk na koji je položena slika Kralja Mučenika okružena gorećim svećama. Pre početka funkcije samostanski starešina O. V. Brusić održao je u crkvi govor o Kralju Mučeniku. Trokraljevi Slava odjeknulo je u crkvi i oko nje iz ustiju duboko ucviljenog naroda. — Posle funkcije krenula je žalobna povorka istim redom oko čitavog sela i zaustavila se na obali, gde su toj ogromnoj masi sveta progovorili duboko uzbudjeni i potreseni braća starešina učitelji D. Stipetić i član V. Gović. Na koncu njihovih govorova odjeknulo je iz dubine duša svih spontani i skrušeni uzvik: »Slava Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju!« — Članovi Sokola poklonili su se mrtvom telu blagopocivšeg Kralja prigodom prolaska kroz stanicu Perković.

S komemorativne sednice odaslane je Maršalatu Dvora brzoj javno sačeće.

ZABLAĆE. — Komemoracija. Sokolska četa u Zablaću održala je svoju komemorativnu sednicu dne 13. oktobra. Sokolana je bila ispunjena članovima. Bili su svi bledi, tužni i otrivali su neprekidno bolne i gorke suze. Dečica i žene ridale su glasno. Slika Nj. Vel. Kralja bila je zavijena u crni flor. Pod slikom treptjelo je kandilo. Vladala je pobožna tišina, koju su prekidači učili D. Stipetić i član V. Gović. Na koncu njihovih govorova odjeknulo je iz dubine duša svih spontani i skrušeni uzvik: »Slava Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju!« — Članovi Sokola poklonili su se mrtvom telu blagopocivšeg Kralja prigodom prolaska kroz stanicu Perković.

Po izlasku iz crkve sav narod se sakupio oko sokolske dvorane i saslušao govoru koje su održali napred posmenuti govornici istaknuvši Njegov plogenjan i uvušeni rad koji nije mogao do kraja izvršiti, usled nagle i napravne pogrebe, tako da je dvorana dobila sliku male kapelice u koju su polazili muževi i žene, i klečeći molili se za dušu našeg neumrlog Kralja.

Po izlasku iz crkve sav narod se sakupio oko sokolske dvorane i saslušao govoru koje su održali napred posmenuti govornici istaknuvši Njegov plogenjan i uvušeni rad koji nije mogao do kraja izvršiti, usled nagle i napravne pogrebe, tako da je dvorana dobila sliku male kapelice u koju su polazili muževi i žene, i klečeći molili se za dušu našeg neumrlog Kralja.

Po izlasku iz crkve sav narod se sakupio oko sokolske dvorane i saslušao govoru koje su održali napred posmenuti govornici istaknuvši Njegov plogenjan i uvušeni rad koji nije mogao do kraja izvršiti, usled nagle i napravne pogrebe, tako da je dvorana dobila sliku male kapelice u koju su polazili muževi i žene, i klečeći molili se za dušu našeg neumrlog Kralja.

Sutradan, 14. oktobra četa je prisustvovala pomenu za Blagopocivšeg Kralja Mučenika. Po povratku u sokoliju brat starosta prosvetar govorio je Sokolima o velikom gubitku za Jugoslaviju, a koji su nam gubitak skrivili plaćenici-razbojnici, koji su lišili života Najvećeg Sina Jugoslavije. Članovi su kroz plaćat protili govor i klicali »Slava Vitešu-Mučeniku!« Četa sva — vozem pošla je u Perković-Slivno i poklonila se Posmrtnim ostacima Viteškog Kralja Mučenika — na povratku iz Splita u Beograd — 18. oktobra. Svi Sokoli prisustvovali su ujutro pomenu u crkvi, a posle podne u 3 sata s celim selom polagali su zavet vernosti Nj. Vel. Kralju Petru II i Jugoslaviji!«

O značaju stupanja na Presto Nj. Vel. Kralja Petru II, govorio je brat prosvetar sakupljenom narodu. Govorio je br. starosta i mesni starešina sela. Nakon polaganja svećane zakle-

tve narod je gromko klicao »Da živi Nj. Vel. Kralj Petar II!« Da živi Kralj-Ujedinitelj! «Da živi Sokolstvo!«

»Slava Viteškom Kralju-Sokolu!«

Zupa Tuzla

LUKAVAC. — Komemoracija. Naše društvo sazvalo je 14. oktobra u 11. časova pre podne, pored svih svojih predstavnika, članova svih mesnih društava i korporacija kao i sve građanstvo, da prisustvuje žalobnom zboru našeđu našeg društva prilikom mu

ravnjanjem brata Adamića, na bogosluženju 13. oktobra psalam »Miserere i Vilharovu» Nadgrobniču, nakon čega je sveukupno seljaštvo s članstvom čete otišlo do škole, gde je žalobno slovo održao brat prosvetar Marčec. I četa Sv. Ilija dostoјno je odala poštu velikom Vladaru. Na žalobnom selu govorio je starešina brat Mikić. Seljaštvo proklinalo je ubojicu i položilo zakletvu Nj. Vel. Kralju Petru II. Sa slikom blagopokojnog Kralja Aleksandra na čelu povorka pošlo je sve članstvo u crkvu, gde je otlužen pomen, nakon čega je pred crkvom prigodno slovo održao brat prosvetar Turzan. Za njegova dirljivo govoru jecali su i stari seljaci i seljakinje i sa suzim ocima prilazili Kraljevoj slici i celivali je. U mesto Dekanovac, udaljenom tri kilometra od madžarske granice, u dva je navrata obavljena tužna svečanost. 14. oktobra održana je komemoracija u školskoj zgradi, gde mali Vlado Velčić deklamovao pesmu »Tužaljka za kraljem», brat Julije Velčić predavao je o životu Kralja Aleksandra, a mali Tomo Kranjec recitovao je pesmu »U burnoj noći 9. oktobra». Još su govorili brat Mažuran i sestra Pavlek. Nakon toga je velika povorka, na čelu koje su nošene crne zastave i barjak čete Turčice, pošla na pomen. Na dan Kraljeva pogreba podignut je na mesnom groblju veliki drveni spomen-križ, s natpisom »Čuvajte Jugoslaviju!», koji je darovan i izradio brat Stiček. Na tisuće naroda pošlo je u povoreci do tog križa i oko njega, nakon govoru župnika Horvata i brata Velčića, pašilo sveće, zavetujući se, da će na toj istaknutoj tački »Čuvati Jugoslaviju!«. Četa Ivanovac održala je komemoraciju 14. oktobra na kojoj je spomen-slovo održao brat prosvetar Hitrec. Najjače društvo u Medimurju — Čakovac takođe je odalo iskreno dužnu poštu svom velikom Kralju-Ujedinitelju.

U prisuću sveg članstva te brojnih delegacija društva i organizacija otvorio je žalobni zbor starešina brat dr. Blašić, govorči o ličnosti i životu blagopokojnog Kralja. Pevački zbor otpevao je jedan psalm, našto je o Kralju i Sokolstvu predavao br. prosvetar Ribarić. Nakon odaslanja žalobnih brzojava i pročitanja župske okružnice položio je sve članstvo zakletvu Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II. Na velikom komemorativnom zboru sveukupnog građanstva uzel je učešće i to društvo. U četi Novo Selo-Sv. Rok, nakon govoru brata starešine Madarića i prosvetara sve članstvo se je zavetovalo, da će do zadnje kapi krvi čuvati Jugoslaviju. Ovu tužnu svečnost održala je i novoosnovana četa Orešovica. Žalobno selo otvorio je br. Ribarić, a govorili su još br. Gjajić i Štefićar. Reči potonjeg brata dirljivo su delovale na mnoštvo seljaka, koji su sa suzim ocima obećavali, da će

se uvek držati poslednjih reči Kralja-Mučenika. Osim kod zadušnica, prisustvovalo je članstvo čete Peklenica i komemorativnom zboru, na kome je pročitana župska poslanica, dočim je brat Žganec održao žalobno slovo. Četa Kneginje održala je žalobno selo 14. oktobra na kojem su govorili o životu Kralja Aleksandra i Njegovoj tragičnoj smrti brat Horvat i sestre Stranski i Persoli. U zajednici sa svim društvinama upriličilo je i Sokolsko društvo Mali Bukovec žalobnu svečanost. U velikoj povorci prošlo je mestima Mali i Veliki Bukovec. Povoreci se je pridružilo mnogo seljaka. Na prozorima i najsirošačnjih kućica stavljene su u crno ovijene Kraljeve slike. Zbor je otvorio brat starešina Lajner, ocrtaš život i rad blagopokojnog Kralja Aleksandra, a govorio je i brat Damić. Nakon svirke glazbe i klicanja Nj. Vel. Kralju Petru II, ozalošćeni narod se je razišao svojim kućama rešen da se verno drži amancu Viteškog Kralja. Na krajnoj granici u Kotoribi, priredilo je Sokolsko društvo veliki našredni žalobni zbor, kojemu je prisustvovalo sve pučanstvo mesta i okoline. S krajnjim gnušanjem osuden je, nakon govoru braće Čižmešije, Davovića, Holuba i Baruleka, marseljski zločin i golema masa naroda ogorčeno je klicala protiv plaćenih ubojica i njihovih poststrelaca, koji su se sakupljali u neposrednoj blizini. Potresen i razgnavljen narod, sa suzama u očima, zaklinjao se je Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II i obećavao, ovde na granici, do krajnosti ispunjavati poslednju oporuku ljubljenog Kralja Aleksandra. Na žalobnom selu čete Zbelava-Kućan prikazao je život velikog Pokojnika brat prosvetar Novak. Sokolska četa Beletinec pozvala je na žalobni zbor pučanstvo svog mesta i sela Kraljevec, koje se je i velikome broju odazvalo s mnogo tuge saslušalo prigodno slovo brata Majcenja, koji je morao svoj govor ponoviti, jer su sveudilj pristizavale nove mase naroda. Tek nedavno osnovana četa Zamlačka održala je 15. oktobra žalobnu sednicu s koje je poslala župi sažalnicu celog žiteljstva onoga kraja, da ju župa dalje prosledi. Isto tako je i novoosnovana četa Hlapčina kraj Mure u prisuću sveg članstva priredila žalobno selo, na kome je govorio brat Filipan. Četa Petrijane održala je komemoraciju u mesnoj školi, gde je pred članstvom i brojnim seljaštvom održao prigodni govor brat prosvetar Ramuščak. U Šemovcu, prigodom žalobnog sela u žalobno udešenim školskim prostorijama, održao je predavanje brat Sitar. Selu je prisustvovalo celokupno pučanstvo. Četa Sv. Martin na Muri priredila je komemoraciju na kojoj je uzeo učešće celo mesto. O životu i delima Velikoga Kralja govorio

ni je na prisutne najdublji utisak i saslušano je s najvećom pažnjom. Na kraju iscrpnog predavanja pozvao je prisutne da kliknu: Večna slava Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju! Neka živi Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II! Neka živi celokupni Dom slavnih i viteških Karađorđevića!

Posebno toga saopšeno je, da je Upravni odbor Sokolske čete otposao brzojavnu sažalnicu Dvorskoj kancelariji u kojoj daje izražaja velikoj boli i tuzi naroda ovoga mesta. D. Z.

KLOŠTAR-IVANIĆ. — Komemoracija. U nedelju 21. oktobra u školskoj gimnastičkoj dvorani u prisustvovanje izaslanika ovomesnih vlasti i sudelovanje svim ovomesnih društava te triju društvenih četa, održana je komemorativna sednica posvećena uspomeni blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja.

Ova velika dvorana bila je prepuna naroda iz mesta i okoline, a veliki broj ljudi nije zbog prenartpanosti mogao ući u dvoranu. Pozornica je bila naročito dekorisana crnim draperijama i zelenilom, postavljena slika blaženopočivšeg Kralja, a iznad nje poslednje Njegove reči »Čuvajte Jugoslaviju!«.

U 11½ sati pre podne otvorio je svečanu komemoraciju govorom brat starešina mr. Drago Šipus, koji je bio saslušan s najvećom pažnjom.

Posebne govoru ustajanjem i čutanjem od 3 minute odata je poslednja pošta Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju.

Pevačka sekcija društva otpevala je Matzovu: »Pokoj večni!« Br. prosvetar Zvonimir Sakoj održao je predavanje »Ličnost i rad Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja!«

Br. načelnik Slavko Janeš, održao je predavanje »Poslednji časovi i smrt Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja!«

Prisutnoj sokolskoj deci održala je predavanje s. Marica Sustić »O ljubavi blaženopočivšeg Kralja spram dece, koje je predavanje izazvalo suze i tihje jecanje kod dece i ostalih prisutnih.«

Iza toga svi prisutni položile su kletvu, da će životom i krvlju svojom čuvati Jugoslaviju po poslednjoj želji Kralja Mučenika, te da će svu svoju ljubav i poštovanje koju su gojili prama Mrtvom Kralju preneti na Njegova Naslednika Njeg. Vel. Kralja Petra II.

Pevačka sekcija društva otpevala je državnu himnu, a sednica se je završila klicanjem »Slava Velikom Kralju! — Živeo Kralj Petar III!« Z. S.

POSAVSKI BREGI. — Komemoracija. Vest o tragičnoj smrti Viteškog Kralja Aleksandra I delovala je na

svekoliko žiteljstvo veoma duboko, a uz zgražanje na proslete urotnike, koji su to skovali.

Zalosnu vest objavljivala su zvona na svim crkvama, izvesile su se odmah crne zastave, a narod je očekivao novinske vesti ne verujući, da se takav strašan čin mogao desiti nad Onim, kojeg su svi tako voleli.

Sledećeg dana iza smrti blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja služila su se svečana bohoslužja u svim crkvama, kojem je prisustvovalo uz činovništvo, društva, školsku decu, Sokolsko društvo i veliki broj seljaštva. Nakon svećanog bohoslužja krenuli su svi prisutni u domaću školu gde im je Šoštar Kazimir, potstarešina-tajnik, priopćio značenje tužnog sastanka, pozdravši sve prisutne koji su napunili dupkom punu školu Mu.

Iza toga održala se je komemorativna sednica Sokolskog društva, pak su svi prisutni nakon čitanja okružice bratske Sokolske župe Zagreb položili svečani zavet, da će izvršiti ono, što im je Velički Vladar ostavio u amanet, da će čuvati Jugoslaviju, koja je Milom Kralju bila na pameti u smrtnom času.

Na koncu žalobne sednice otpočnula je brzojavna sažalnica Njezinom Veličanstvu Kraljici Mariji i Prince Pavlu.

Jedan sat kasnije sakupili su se opštinski odbornici u zgradi opštine i održali žalobnu komemorativnu sednicu, kojima je pretsednik opštine Lovriš Stjepan priopćio žalosnu i tragičnu vest o smrti blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I, komu se klicalo trokratno »Slava Mu», a Živeo Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II, kojem je otpočeta sažalnica.

Na dan pogreba blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja držao se je ponovno svečani početak u svim crkvama u prisutnosti celokupnog činovništva, svim društavama, sokolske deci i žiteljstva u velikom broju, a za vreme spuštanja Njegovih smrtnih ostataka zvonila su sva zvona kao zadnji oproštaj za ljubljenim Kraljem, čiji će duh živeti u narodu Njegovom.

PREDNJAK

sa saveznim prednjackim ispitom, sposoban da vodi svu tehničku stranu društva, kao takoder i da vodi tamburaški zbor, traži nameštenje. Ponude na adresu: Semrovic Josip, načelnik Sok. društva Vareš.

Na novo izašlo iz štampe!

ING. KOSTA PETROVIĆ:

Gradjevine za telesno vežbanje

PRVA KNJIGA:

0 telesnom vežbanju i vežbalištima; Posebna vežbališta i posebne vežbaonice

sa 170 slika na 45 tabela u posebnom svesku

Cena knjizi sa 440 stranica velikog formata:

broširana Din 170—, povez. u plafno Din 200—

Ova knjiga je prvo delo u jugoslovenskoj literaturi, u kojem su prikazane potrebne gradevine za pojedina posebna vežbališta, kao i opisane odgovarajuće grane telesnog vežbanja te je usled toga vrlo potrebna svim organizacijama, koje se bave bilo kojom granom telesnog vežbanja, kao i svima onima, koji se bave gradnjom posebnih vežbališta i vežbaonica.

Knjiga se naručuje kod

Jugoslovenske sokolske matice Ljubljana — Narodni dom

koja je izdala ovu knjigu u cilju, da pomaže smišljeno i racionalno podizati potrebne gradevine za telesno vežbanje.

279-42

JADRANSKA PLOVIDBA D. D.

SUŠAK

Redovita parobrodska služba u svim pravcima jugoslavenskog primorja i Jadranskog Mora, za Dalmaciju, Albaniju i Grčku

JEVTINA TURISTIČKA PUTOVANJA

10-11 dana za Dalmaciju i Grčku

6 dana za Dalmaciju

Uključiv hranu i krevet na brodu
udebni putnički parobrodi — dobra
kuhinja — prvakasn podvorba

Tražite prospkete!

Upute daje Jadranska plovdba u Sušaku, sve njezine agencije i svi veći putnički uredi u tu- i inozemstvu

281-15

277-41

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepkape za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mlađinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mlađinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvorница šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica štev. 44

UČITELJSKA TIKARNA

V LJUBLJANI, FRANCISKE 6

KLIŠEJE
vse vrste fotografija
ali rizbare
i sve vrste
najboljih

KLIŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAC

280-42

**Bratska
društva,
pozori!**

JOSIP JUG - KAROL STRAHOVNIK

izdelovanje telovadnega orodja

ŽALEC (Dravska banovina)

Izdelujemo telovadne mize, članske in naračajske konje, koze, blazine, švedske orodje (ribstol), gredi, žoge medicinice in druge usnjene izdelave po najnižjih cenah. — Obnavljamo tudi staro zgoraj navedeno orodje.

Izdelava solidna! Ceniki na zahtevo!

282-1